سادات: د کانديدانو د لومړني لېست د اعلام لپاره تيار يوو

د انتخاباتو خپلواک کمېسيون وايي چې د ولسمشرۍ انتخاباتو د کانديدانو د لومړني لېست د اعلام لپاره تخنيکي تيار يوو. د دغه کمېسيون يوه وياند ذبيح سادات ورځ، مابام ازادي راډيو ته وويل چې په‌دې اړه د کمېسيون د مشرانو د پرېکړې په تمه دی. دی وايي: «د ټاکنو خپلواک کمېسيون تصميم لري چې د ولسمشرۍ انتخاباتو د کانديدانو لومړنی لېست جوړ کړي. په‌دې اړه ټولې تخنيکي چارې بشپړې شوې دي. يوازې د مشرانو پرېکړې ته اړ يوو، چې د ولسمشرۍ ټاکنو د مهالوېش پر اساس پرون د سلواغې ۲۰مه موږ د ولسمشرۍ انتخاباتو د کانديدانو لومړنی لېست جوړ کړو.» د ښاغلي سادات تر دې څرګندونو څو ساعته وړاندې د انتخاباتو د خپلواک کمېسيون يوې مرستيال وياندې شيما علم سروش وويل چې د لېست شويو کسانو د تابعيت په اړه نابشپړې ارزونې، بنايي د دغه لومړني لېست اعلام له ځنډ سره مخامخ کړي. د انتخاباتو خپلواک کمېسيون ويلي چې د ولسمشرۍ انتخابات به د راتلونکي لمريز کال د چنګاښ په ۲۹مه کوي په‌دغو انتخاباتو کې د سيالۍ لپاره ۱۸ کسانو خپل نومونه ثبت کړي دي.

...انه

...ه‌گه

Ketabton.com

...مپ د افغان سولې لپاره خبرې
...ورځ هلې ځلې او پر طالبانو فشار بللی

...ـمشر
د هغې
...به هم

حکړه پای ته ورسېږي، خو د دوشنبې
په ورځ د امریکا کانګریس په ټولی
اکثریت سره د ښاغلي ټرمپ هغه پلان

رد کړ، چې غواړي له دغو دوو
هېوادونو بې وخته
خپل ځواکونه وباسي

سرمقاله

د مسکو غونډه به څه پایلې ولري؟

پرون سې شنبې د مرغومې په ۱۲ مه د روسیې په پلازمینه مسکو کې د افغان سولې په تړاو د طالبانو د پلاوي او یو شمیر افغان سیاستوالو ترمنځ دوې ورځنۍ غونډه رسماً پیل شوه. په دې غونډه کې د طالبانو استازي او یو شمیر افغان سیاستوال ګډون کوي. د افغان حکومت په استازیتوب دې غونډې ته څوک نه دي ورغلي. دا غونډه په داسې حال کې جوړېږي، چې ومه ورځ همدغو طالبانو د کوربه روسانو په حضور کې پر کندوز پراخ برغل وکړ او پلان یې دا و، چې کندوز بوځل بیا د تېر په څېر لاندې کړي، دوه خله طالبانو د همدغو روسانو په حضور کې پر کندوز برغل کړی و او د لنډې مودې لپاره یې لاندې کړی هم و، له کندوز سره د تاجکستان پر پوله د روسانو شپږ زره ځواکونه چې پر مجهزو وسلو او هوايي ځواک سمبال وو، د ترهګرۍ او اوزبکي د مخنیوي په پلمه ځای پر ځای دي، نو د تعجب خبره دا ده، چې د مسکو په کوربه توب، د سولې لپاره په دې غونډه کې ا است طالبان د غونډې له پیل څو ساعته وړاندې د روسي عسکرو په حضور ک پ پر کندوز برغل کوي" نو دا د سولې کوم او څه ډول پیغام لري؟ په هر حا ل افغان حکومت او ولس به مسکو کې روانه غونډه، د سولې په بهیر کې مره ښندویه نه بولي، ځکه دا غونډه د دښمن په کوربه توب شوې هغه چې په افغانستان کې یې مداخله د پنجاب تر کچې رسېدلې او د افغانستان د بوې برخې د لاندې کولو او پر سیمه د خپلې اجولو لپاره ناولې لیت لري، همدا اوس د روسیې د بهرنیو چارو وزیر سرګې لاوروف منځنۍ اسیا ته پر سفر وتلی، چې، خپلو رقیبانو ته وښيي، چې دا سیمې یې خپلې ا دي، خو د غونډې د یو شمیر ګډونوالو خبرې ښې وې، هیله ده، چې دا د سولې پر لور د بین الافغاني خبرو لپاره د پیل ګام وي، خو تر هغې چې د دې غونډې مشبتې پایلې نه وي حس شوې، تړې تمه نه شي کېدای؛ دا لوری باید خدای ته مخ کړي او روسیې ته شا، او په دې فکر وکړي، چې افغانان سوله غواړي، دا یې حق دی، دا غوښتنه یې اسلامي او ملي غوښتنه ده، دوی باید نور د دې لپاره سره یو لاس شي، چې نور له افغانانو دا حق او دا غوښتنه دسیمې او نړۍ په تېره بیا ګاونډي هېوادونه وانه شي اخیستلی اندېښنې دا دي، چې پنجاب به له سعودي، عربي اماراتو او امریکا تر لاسه کړي پیسې، په افغانستان کې د تېل شوې جګړې د شدت او پر نورو سختو ترهګریزو بریدونو ولګوي. د دې موخې د پېه تر عملي کولو لپاره به د جګړې لوله قوماندانه د پنجاب له خوا روکول کېږي، په همداسې حال کې طالبان له افغان حکومت سره خبرو ته نا حاضرېږي، هغوی په دښمن مسکو کې چې په افغانستان کې یې د وینې تویولو او تپل شوې جګړې بنسټ ایښی، غونډې ته حاضرېږي، خو په شهید او لیسې کابل او د مسلمانانو په قبله او د پاک خدای (ج) په خونه، کعبه شریفه کې دې غونډو ته هیڅ اهمیت هم نه ورکوي؟ افغانان، او په تېره بیا افغان حکومت د همدغو اندېښنو له امله د مسکو غونډې ته هیله من نه دی، بیا هم ګوري، چې له دې غونډې څه را وزي؟ په داسې حال کې چې طالبان له افغانستانه د امریکايي ځواکونو و تلو پلانونو تور هم باب کړي، چې کېنې په وتو سره به یې په اسانه د افغانستان حکومت نسکور کړي، له همدې امله د طالبانو بوه مشر ویلي، چې له دې بریا سره سم به یې افغان ځواکونه منحل کړي؛ ولس د دې موخې پر ضد سخت غبرګونونه بکاره کړل، په همداسې حال څوک داسې ضمانت ورکولی شي، چې طالبان سوله کوي او د خدای او د هغه د رسول او مظلوم افغان ملت لپاره یې ګوي؟

له افغانستانه د امریکايي ځواکونو ایستل یا پرېښودل

تمیم

ویمه ورځ، دوشنبې، د امریکا متحدو ایالتونو سنا مجلس په لوی اکثریت سره له افغانستان او سوریې څخه د امریکايي ځواکونو د ایستلو په اړه د ولسمشر ډونالډ ټرمپ د پلانونو مخالفت وکړ؛ هغه مصوبه چې د امریکا په سنا کې د جمهوریت غوښتونکو د اکثریت لروونکي سناتور مچ مک کونل، له خوا د دوشنبې په ورځ سنا مجلس ته وړاندې شوه، په ۷۰ مثبت او ۲۶ مخالفو رایو سره تصویب شوه. د مصوبې په متن کې راغلي چې له دواړو هېوادونو، افغانستان او سوریې، څخه په بېړه د امریکايي ځواکونو ایستل «هغه په سختیو په لاس راوړې بریاوې او د متحدو ایالتونو ملي امنیت» به په خطر کې واچوي. ټرمپ د تېر کال په ډسمبر میاشت کې اعلام وکړ چې غواړي په سوریه کې مېشت ۲۰۰۰ امریکايي ځواکونه له دغه هېواده وباسي. ډونالډ ټرمپ یې دلیل په سوریه کې د داعش ډلې پر وړاندې د جګړې په ډګر کې بریالیتوب ښودلی دی وروسته یې بیا له افغانستانه د خپلو ځواکونو د ایستلو موضوع ته مخه کړې، خو دا دې دا پلانونه یې رد او قانوني بڼه خپله نه کړه. په دغو دواړو هېوادونو کې خراب امنیتي وضعیت ته په کتلو سره د امریکا د جمهوررییس دغه پلانونه هم د دغه هېواد د خپلو متحدینو او هم په امریکا کې له سختو نیوکو سره مخامخ شول. مک کونل تېره اوونۍ وویل چې داعش ډله، القاعده او نور متحدین یې اوس هم د پخوا په شان امریکا متحدو ایالتونو ته یو لوی خطر دی.

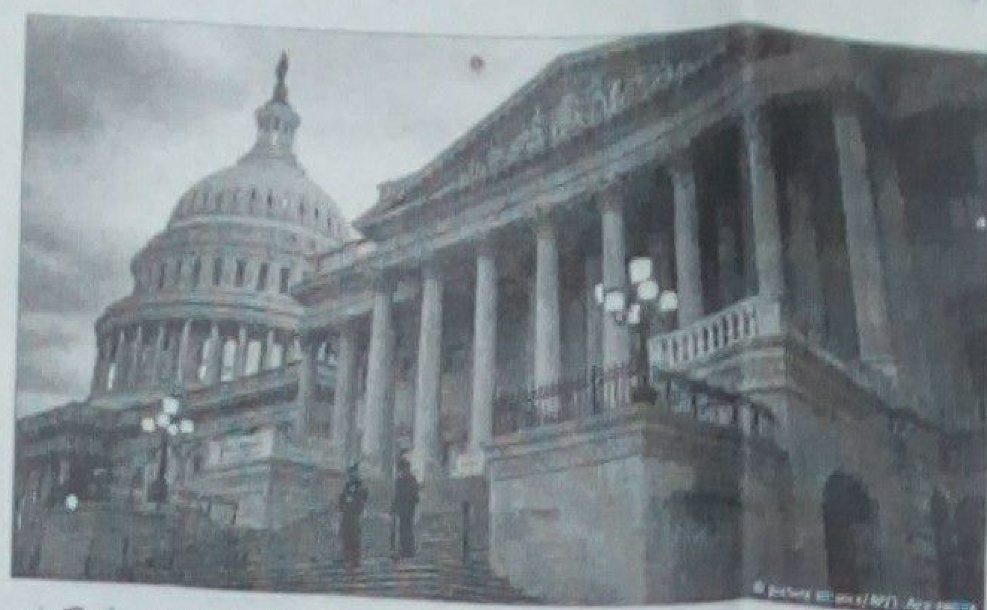

د دوشنبې په ورځ د امریکا په سنا مجلس کې تصویب شوې مصوبه به د منځنۍ ختیځ د امنیت په اړه په قانون کې ور علاوه کړای شي. د سنا مجلس جې جمهوري غوښتونکي په کې اکثریت دي، مخکې تر دې یې هم د سعودي حکومت د منتقد ژورنالیست جمال خاشقجي د قتل د قضیې په اړه له ټرمپ سره مخالفت ښودلی و. سناتورانو په ډسمبر میاشت کې د مصوبې په ترڅ کې د سعودي قدرتمند شاهزاده محمد بن سلمان د حکومت د انتقاد کوونکي ژورنالیست د «قتل په قضیه» کې ګرم بللی و. د امریکا د سنا مجلس په یوه بله مصوبه کې غوښتنه کړې چې امریکا دې د یمن په کورنۍ جګړه کې د سعودي عربستان ملاتړ ختم کړي. له افغانستانه یې وځنډه د امریکايي ځواکونو ایستلو پلان په امریکا، نړۍ او دغه راز افغانستان کې وغندل شو، ځکه افغانان د ستراتیژیک، امنیتي او دفاعي تړون له مخې له امریکا او ناټو سره شراکت لري، د ۲۰۱۴ م کال له پای را په دې خوا د دغو تړونونو له مخې د امریکا په مشرۍ د ناټو پوځي ماموریت پای ته رسېدلی او تر یو نیم سل زره ځواکونه یې له افغانستانه وتلي، چې له همغه راهیسې یې د افغان ځواکونو د روزنې او تجهیز ملاتړ نه دانګلې دي، دا ملاتړ د دغو تړونونو له مخې پراختیا موندې اوس هم که امریکايي ځواکونه ایستل کېږي، یا د امریکا ولسمشر ټرمپ د ستر لګښت له امله یاسي، نو دا قانوني مرحلې لري، چې دا دی د همدغه قانوني اړخ له مخې د ولسمشر ټرمپ پلان د کانګرس له خوا رد شو. افغان حکومت هم دغو قانونو مراحلو ته په کتو سره له امریکا او ناټو د زمنې د دوام غوښتنه کوي، بل دا چې یو دم د ټولو ځواکونو ایستل نه یوازې دا چې قانوني اړخ نه لري، بلکې په افغانستان کې فاجعه را منځته کوي. افغانانو داسې څه له وخته تجربه کړي دي، لکه، چې په نوېیمه لسیزه کې روسان مات شول، نو امریکا او نورو متحدینو مجاهدین یوازې پرېښوودل، حال دا چې د امریکا ستر دښمن یې ورته په ګونډو کړی و، امریکا دا د انګرېزانو او ګاونډیو دښمنانو په غوښتنه وکړل په مقابل لوري کې د کابل رژیم هم نسکور او په هېواد کې د دښمنانو له خوا غوبل پیل او تر ننه توام لري په همداسې حال کې افغان حکومت د بهرنیو ځواکونو د وتلو لپاره پلان لري، قانوني او له بحرانه لرې پلان، د دغه پلان پر بنسټ د ولسمشر محمد اشرف غني هغه لیک افشا او په امریکايي رسنیو کې خپور شو، چې په کې د امریکايي ځواکونو د وتلو په اړه یې د امریکا ولسمشر ټاکلي ټرمپ ته استولی و، په لیک کې د امریکايي ځواکونو دغه د ځواکونو دغه لګښت، چې شاغلي ټرمپ یې په اړه اندېښنه لري، د حل لاره ښوودل شوې ده. افغان ولسمشر پلان لري، چې بهرني ځواکونه په تدریج سره کم او یا یې لګښتونه را کم شي، دا لګښتونه په کال کې تر پنځوسو میلیاردو ډالرو اوړي، چې یوازې په افغانستان کې د امریکا پر ۱۲ زرو امریکايي ځواکونو راځي، د خوارلسو زرو ځواکونو تر ځنګ نور مرستندوی لوري او ډلې چې حساب شي، نو تر ۳۰ زرو پورې رسېږي، له دې سره جوخت د ناټو د نورو غړو هېوادونو ځواکونه هم حضور لري، د افغان حکومت پلان دا دی، چې له ۵۰ زرو میلیاردو ډالرو دا لوړ لګښتونه را ټیټ او آن په کال کې تر ۳۰ میلیاردو ډالرو پورې امریکا ته سپما وکړي، یعنې که د دغه ستر لګښت په ځای یوازې له ۱۲_۱۵ میلیاردو ډالرو دا لګښت له ۵۰ میلیاردو ډالرو را کم او پر افغان ځواکونو وشي، نو دا امریکا او په تېره بیا د امریکا د ولسمشر ډونالډ ټرمپ اندېښنه لري او هغوی ته به ستره سپما وي دا هم امکان لري، هم د افغان ځواکونو د نه تجهیز لپاره معقول پلان په ډاګه کوي

د پښتون ژغورنې غورځنګ پرضد د پنجابي کړیو توطیې

شاولي قرار شینواري

د وخت دانګلیسي استعمار جوړ شوي مصنوعي اوګوډاګي هېواد پاکستان مغرضو استخباراتي اوپوځي کړیو، نه یوازې د لراو بروپښتنو او بلوڅو په ګډون د افغانانو پرزړه دانګلیسي استعمار د خنجردتور داغ په توګه پرافغانانو د ډیورنډ دمنحوسې او کرغېړنې تپل شوي کرښې هغې غاړې ته د پرلو کوزو پښتنو او بلوڅو دملت پالو اوآزادۍ غوښتونکو ولسونو او دغه راز دمنظور احمد پښتین په مشرۍ دپښتون ژغورنې غورځنګ دغړو په نښه کولو، مرموزو وژلو، دهغوی خورولو، نیولو او بندیانولوته زور ورکړی او پرهغوی باندې یې د ترهګرو د ناپې وهلو په پلمه نه یوازې پرشومو توطیو لاس پورې کړی، بلکې دغو مغرضو پنجابي او نژاد پالوونکو کړیو دهغوی دکورونو پرسوځولو، لوټولو او دخلکو پرناموس یې شرمانه تیریو ته هم لاس اچولی او آن ترډې پورې چې دخپلو دغه ډول شومو ناوړو پلانونو دپلې کولو لپاره یې دپښتنو او بلوڅو په قبایلي سیمو او ایجنسیو کې له منځني ختیځ څخه راتښتېدلي، ماتې خوړلي، شرمېدلي او را شړل شوي په زرګونو داعشیان هم ځای پرځای کړي او غواړي چې ددغو داعشیانو او ترهګرو پرمټ ددغو قبایلي سیمو ملت پال بلوڅان او پښتانه وځپي چې دثبوت څرګندې بېلګې یې څو کاله وړاندې دبلوڅو دمشر اکبر بګټي او په دې وروستیو وختونو کې د بلوچستان دغورځنګ په ګډون دپاکستان په بېلابېلو سیمو کې دپښتون ژغورنې دغورځنګ دمخکښ غړي محمد ابراهیم آرمان لوڼي په څېر ددغه نیوکې را پارولي دي

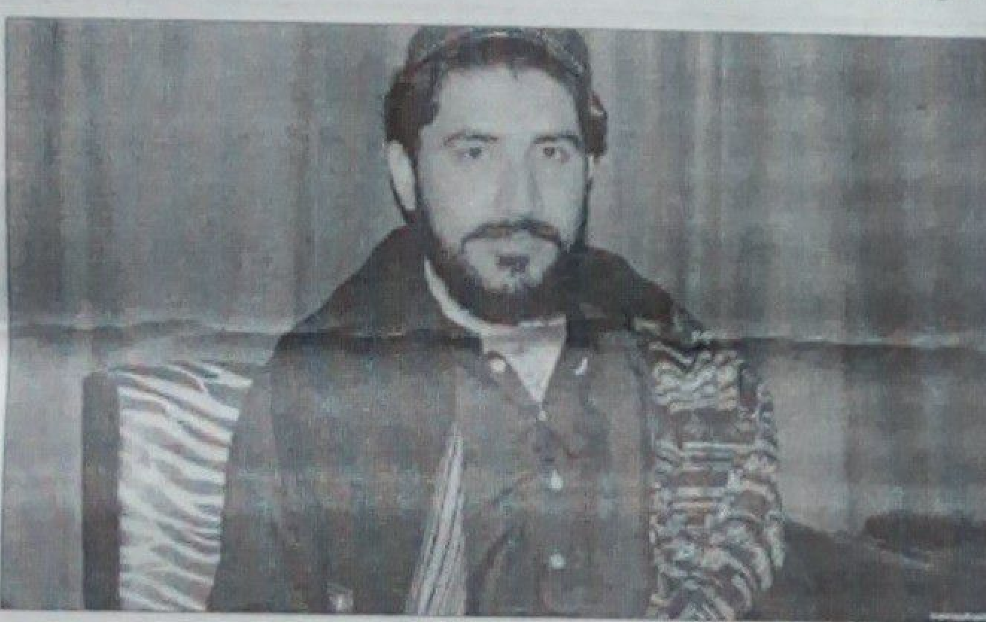

غورځنګ دغړو په نښه کول او وژل دي چې نه یوازې یې په افغانستان او پاکستان بې د پښتنو او بلوڅو، بلکې د سیمې او نړۍ په نورو هېوادونو کې هم دپښتنو په ګډون دسیمې اونړۍ د بشر دوستو او سوله دوستو خلکو زیاتې غوسې او اودلروپښتنو پرضد یې دپاکستان دپنجابي واکمنانو او نورو نژادپالونکوپاکستاني کړیو دغه ډول بشري ضد او انساني ضد عملونه په کلکه غندلي او محکوم کړي او غوښتنه یې تري کړې، چې پاکستاني چارواکي دې دیادوپښتنو قاتلان ژرترژره په نښه کړي او دسختې جزا لپاره دې دعدالت منګولوته وسپاري. په دې لړکې په کابل کې د افغان ژغورنې غورځنګ غړو د یوې اعتراضیه غونډې په ترڅ کې د لوڼي وژنه په کلکو ټکو وغندله او ویې ویل، چې پاکستان په دا شان وژنو غواړي، چې دپښتنو د حق غوښتنې غږ غلی کړي. د دوی له منځه زهیر زنداني دغې غونډې ته وویل:«مونږ ټول افغانان د ارمان شهید غم خپل غم ګڼو او په دې حساس وخت کې د خپلو ورونو تر څنګ ولاړ یوو، مونږ د منظور پښتین ملاتړ کوو او غږ ته یې منتظر یوو، مونږ له دوی سره دا غږ بدرګه کوو، چې د وژنې او تاوتریخوالي پرخلاف یو موټی او باید د دغو وژنو پوښتنه وشي»له کابل سره هم مهاله په ننګرهار او کونړ کې هم ۷ مخ

د افغان سولې په اړه د خلیلزاد د څلورم سفرپیل

سمیع الله سمیع

څلورمه برخه

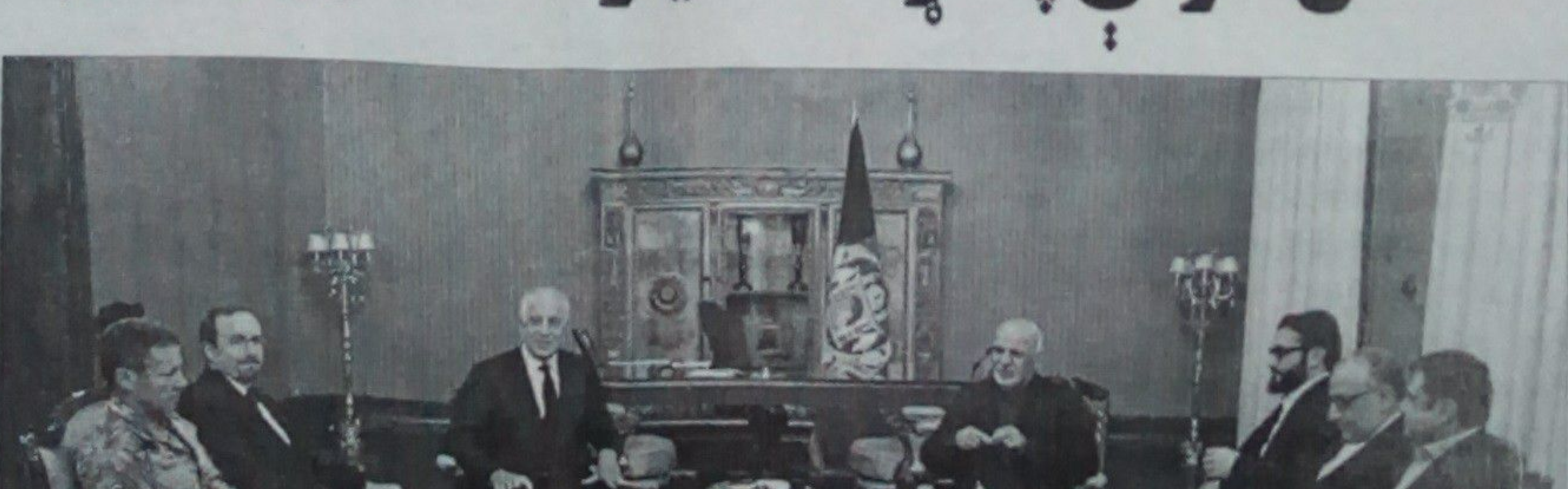

دافغان سولې په اړه په اسلام آباد کې له پاکستاني چارواکو سره دسولې په خبرو اخته و او له پاکستان څخه یې غوښتنه کوله چې دافغان سولې په پروسه کې بوره همکاري وکړي او طالبان دې ته وهڅوي چې له افغان حکومت سره مخامخ خبرې وکړي، په پروکسل کې دناټو دپوځي کمېټو غړو غونډه وکړه. په دغو غونډه کې دنورو مسئلو پر څنګ دافغانستان په حالاتو بوره تمرکز وشو ددغې کمېټې مشر دبرېتانیا دهوایي ځواک مارشال سرستورات پیچ وویل: د افغانستان په اړه دناټو ژمنې پرځپل ځای دي «دافغانستان په اړه زموږ ژمنې نه بدلېدونکې دي، په دې هېواد کې وضعیت ستونزمن دی، خو افغان امنیتي ځواکونه په جدیت کار کوي، خو دخپل هېواد امنیت ټینګ کړي اونه پرېږدي چې هېواد یې بوځل بیا دترهګرو په امن ځای بدل شي» دناټو دغړو هېوادونو دپوځي قوماندانانو له دغه رنګه څرګندونو داپه ډاګه کېږي چې افغانستان یوازې نه پرېږدي له افغانستان سره د سولې اوثبات په برخه کې به راتلونکي کې خپلو پوځي او مالي مرستو ته دوام ورکړي

له طالبانو سره د مستقیمو خبرو هیلې:

په داسې حال کې چې طالبانو له واشنګټن سره دمذاکراتو د ودرېدلو ګوابن کړی، افغان حکومت په مختلفو کچو کې ددغې ډلې له رهبرۍ سره داړیکو ددوام خبره کوي. دولسمشرۍ مانۍ ویاندهارون چخانسوري په خپلې خانګړې مرکه کې آزادۍ راډیو ته وویل چې طالبانو هم دسولې دمستقیمو خبرو پیلېدو ته لیوالتیا ښودلې اویه دې برخه کې یو لړ پرمختګونه شوي دي نوموړي زیاته کړه غواړم دمذاکراتو په اړه خلکو ته دا وضاحت ورکړم چې بالاخره دغه مذاکرات کېږي که طالبان دجګړې دختمولو لپاره رښتینې اراده لري، نوله حکومت سره دي دمذاکراتو میزته کښېني دسولې دخبرو دپیلېدو لپاره په کوردننه اوپه نړیواله کچه اجماع موجوده ده او سیمه ییزه اجماع هم رامنځته شوې

د پاکستان د بهرنیو چارو له وزیرسره دخلیلزاد خبرې:

خلیلزاد په اسلام آباد کې دخبرو په لړکې دسولې په اړه دپاکستان دبهرنیو چارو له وزیر شاه محمود قریشي سره هم خبرې وکړې دپاکستان دبهرنیو چارو وزارت ویاند محمد فیصل دمرغومې په ۲۹ نېټه وویل چې خلیلزاد په افغانستان کې دجګړې دپای ته رسېدلو لپاره له قریشي سره خبرې کړې قریشي په دې لیدنه کې خلیلزاد ته ډاډ ورکړی، چې پاکستان دافغان سولې له پروسې سره مرسته وکړي

کابل ته د خلیلزاد سفر:

خلیلزاد دچین، اومتحدو عربي اماراتو له سفر وروسته دمرغومې په ۲۹ نېټه کابل ته سفروکړ او په کابل کې یې له ولسمشر محمداشرف غني، اجرائیه رییس ډاکتر عبدالله عبدالله، دملي امنیت شورا له سلاکار ډاکتر حمدالله محب اونورو چارواکو او شخصیتونو سره دخپلو سفرونو په باب خبرې وکړې خلیلزاد وویل دسیمې هېوادونو ته یې دسفرموخه دافغان سولې دپروسې د پیلولو لپاره د سیمه ییزې اجماع رامنځته کول وو اودکابل له سفر وروسته به دغو سفرونو ته دوام ورکړي

پاکستان ته د خلیلزاد سفر:

خلیلزاد د افغاني مشرانو او چارواکو له خبرو وروسته دمرغومې په ۲۷ نېټه دسولې دخبرو لپاره پاکستان ته روان شو

خلیلزاد، اسلام آباد ته له رسېدلو وروسته دافغان سولې په اړه دپاکستان دبهرنیو چارو دوزیر مرستیالې تهمینه جنجوعه سره خبرې پیل کړې دواړو لوروو دسولې اوپخلاینې دبهیر پراختیافاتو خبرې وکړې په دغو خبرو کې له خلیلزاد سره دامریکا ددفاع وزارت اوملي امنیت شورا غړي هم ملګري وو دمېرمن جنجوعه په مشرۍ دپاکستان په پلاوي کې دپاکستان ددفاع اوبهرنیو چارو وزارتونو جګپوړو مامورینو هم برخه لرله

خلیلزاد، سیمې ته دخپلو سفرونو په اړه جنجوعه ته معلومات ورکړل په مقابل کې جنجوعه وویل چې هېواد یې د افغان سولې له پروسې سره مرستې ته ځان ژمن بولي

له جاوېد باجوه سره د خلیلزاد لیدنه:

په داسې حال کې چې خلیلزاد، دپاکستان دبهرنیو چارو له وزیرې له مرستیالې مېرمن تهمینه جنجوعه سره خبرې ګټورې وبللې، دمرغومې په ۲۸ نېټه دپاکستان له لوی درستیز جنرال قمر جاوېد باوجوه سره د ده دکار په دفتر کې په راولپنډۍ کې ولیدل په دې کتنه کې خلیلزاد له جنرال باجوه سره دافغان سولې، پخلاینې او دامنیت په اړه خبرې وکړې

په دغو خبرو کې باجوه ټینګار وکړ چې پاکستان افغان سولې ته اهمیت ورکوي نوموړي وویل باور لري، دسولې پیل شوې هلې ځلې به دسیمې او افغانستان سوله اوامنیت راوړي

په دغه وخت کې دامریکا دبهرنیو چارو وزارت مرستیاله لیزا کرټس، هم په پاکستان کې وه اوله بېلابېلو چارواکو سره یې دسولې خبرې پیل کړې وې

له عمران خان سره د ولسمشر غني تلیفوني خبرې:

په داسې حال چې خلیلزاد د پاکستان له چارواکوسره د افغان سولې په اړه خبرې پیل کړې وې افغان ولسمشر محمداشرف غني دپاکستان له صدراعظم عمران خان سره تیلفوني خبرې وکړې، په دغو خبرو کې ولسمشر غني عمران خان ته بلنه ورکړه، چې په یو مناسب وخت کې کابل ته راشي چې دغه بلنه دعمران خان له خوا ومنل شوه، خو دسفردقیقه نېټه راتلونکي ته پاتې شوه په دغو خبرو کې عمران خان ولسمشر غني ته ډاډ ورکړ چې پاکستان دخبرو په لاره صادقانه هلې ځلې کوي او دا خپل مسوولیت ګڼي

له افغانستان سره د ناټو د ژمنو تازه والی:

په داسې حال کې چې دامریکا دبهرنیو چارو وزارت خانګړي استازی خلیلزاد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

کم خوبي مو پر بېلابېلو ناروغیو اخته کوي

د شپې په خوب د هر چا خوښ وي، دا نه یوازې د انسان فکر بېه کوي، بلکې د سترګو شاوخوا تورو حلقو مخنیوی هم کوي، همدا ډول مناسبه اندازه خوب د زړه، وزن او ذهني روغتیا لپاره تر ټولو اړین دی. نن سبا، چې د شپې له خوا بوختیاوې زیاتې شوې، ورسره خوب هم ګډوډ شوی او هر څوک نه شي کولای یوازې د شپې له خوا په ټاکلې موده خوب بشپړ کړي.

روغتیا پوهان د یوه عام کس لپاره په شپه او ورځ کې له ۷ څخه تر ۸ ساعتونو خوب مناسب ګڼي، دوی زیاتوي ، چې له دې کم او یا زیات خوب په انسان کې د بېلا بېلو ناروغیو لامل جوړېږي، د لا ښه روغتیا لپاره د ورځې نیم ساعت قیلوله ضروره لاره ده.

دلته هغه زیانونه چې د کم خوب له کبله رامنځته کېږي په ګوته کوو:

غوصه د بې خوبۍ یو ستر لامل دادی چې انسان د ورځې په اوږدو کې له هر څیز څخه شکایت کوي او په کوچني څیز غوصه ورځي، دا د طب له لحاظه یوه ناروغي ګڼل کېږي چې یوازې په ښه او ارام خوب سره له منځه ځي، په یوه څېړنې کې څرګنده شوې چې منفي فکر او زیات شکایت کول د کم یا خراب خوب نتیجه ده، په دې سره انسان د ورځې هېڅ یو کار په سمه توګه نه شي ترسره کولی.

سر دردي د کم خوب دویم زیان دا دی، چې د ورځې له خوا به مو په سر درد وي، ښکاره خبره ده ، چې د سر درد انسان هېڅ ډول یوه کار ترسره کولو ته نه پرېږدي، پوهان سره په یوه خوله دي، چې د ورځې له خوا سر دردي رامنځته کېدل د شپې خراب یا دکم خوب لامل دی، دوی وایي، چې په کم خوب سره د انسان نیم سر درد کوي، چې ډېر دردونکی وي، همدا ډول هغه کسان چې په خراړې، خراټې وهلو یې خوب خرابېږي زیات یې له سردردی شکایت کوي.

چاغوالی د انسان لپاره په عام ډول چاغوالی له کومې ناروغۍ نه کم دی، کم خوب په چاغوالي کې مرسته کوي، ځکه چې په دې سره د انسان د بدني هارمون توسط خرابېږي او زیات کالوریز لرونکې خوړو ته اشتها کېږي، له چاغوالي سربېره کم خوب انسان کې د ستوماتیا ناروغي هم رامنځته کوي.

سترګو لید د خوب کموالی د سترګو لید کموي، په دې سره انسان ته د ورځې هر څیز خړ ،خړ یا دوه رنګه ښکاري، سترګو ته د ارام ورکولو لپاره خوب انتهایي ډېر اړین دی.

د زړه ناروغي د څېړنې په دوران کې ځینې کسانو ته تر ۸۸ ساعتونو د وېښ پاتې کېدو توصیه وشوه، د دې په جریان کې د دغو کسانو د وینې فشار پورته شو، خو کله چې دوی ته یوازې تر ۴ ساعته د شپې ویده کېدو اجازه ورکړل شوه، د دوی د زړه درزا زیاته شوه او بدن کې داسې پروټین رامنځته شول، چې د زړه ناروغۍ ګواښ یې زیاتوه.

سست غبرګون د کم خوبۍ بل زیان دادی ،چې انسان په خواب یا غبرګون ښودلو کې سست او ورو وي، د یوې څېړنې له مخې ځینو کسانو ته د پوره او ځینو ته د کم خوب مشوره ورکړل شوه، په پایله کې وموندل شوه، چې د بشپړ خوب کوونکو په پرتله د کم خوب کوونکو کارکردګي بېکاره او په غبرګون ښودلو کې سست وو.

انفیکشن یا غلط اغېز تاسو به لیدلي وي ، چې د ځینو کسانو زخم ژر نه ښه کېږي، خوب د انسان دفاعي سیستم غوره کوي، که خوب مو کم وي، نو زخم به مو انفیکشن اخلي او په ژر به کېدو کې به ستونزې ګوري؛ ځکه چې د یوې شپې کم خوب هم د باکټریاو پر ضد د انسان په دفاعي سیستم منفي اغېزه کوي، چې له کبله یې زخم انفیکشن یا غلط تاثیر اخلي.

تمرکز

د یو چا خبرو ته غوږ نیول، د درس ویلو یا د یوه داسې کار پر مهال چې سوچ، فکر او تمرکز ته اړتیا لري، داسې حال کې مو تمرکز سم وي؟ که خواب مو هو وي، نو د دې لامل د خوب کموالی دی. څېړنې ښیي چې په کم خوب سره انسان د تمرکز له مادې خلاصېږي او ذهن له ستونزو سره مخ کوي چې ورته هر کار سر ته رسول ستونزمن شي.

د واکسینو داثر کمېدل واکسین عموماً بدن د خانګړو وایروسونو څخه ساتلو لپاره کېږي، خو که چېرې مو خوب کم وي د واکسین اثر مو پر بدن د پوره خوب په پرتله کم وي، ځکه چې کم خوب د انسان دفاعي نظام کمزوری کوي.

په خبرو کې ستونزې د خوب کموالی د انسان پر خبرو هم اثر کوي، د خبرو پرمهال داسې برېښي چې کومه نشه یې کړې وي، د څېړنې له مخې، ځینې کسان د ۳۶ ساعتونو لپاره وېښ پرېښودل شول، وروسته د خبرو پرمهال معلومه شوه ،چې الفاظ لرې ګډوډېږي، تر دې اندازې چې کومه خبره کول غواړي هم په سمه توګه نه شي ترسره کولای.

همېشه د زکام او ټوخي ناروغي که تاسې هر وخت که د زکام یا ټوخي له ناروغۍ سر ټکوي، او په یوه ځای بدلولو د زکام سره مخ کېږئ، نو د دې یو ښکاره لامل د خوب کموالی هم دی، د څېړنې له مخې، هر هغه څوک، چې له اووه ساعتونو کم خوب کوي په دویي کې دغه ناروغي درې چنده زیاته موندل کېږي.

دګېډې ناروغي په معده کې سوځښت، او قبض راتلل هم د کم خوبۍ له کبله رامنځته کېږي، بشپړ خوب مو د قبض په څېر له سختې ناروغۍ ژغورلی شي، همدا ډول د معدې ناروغیو مخه هم نیسي.

شکر د خوب په دوران کې بدن په میتابولیزم کې راتلونکې خرابي له منځه وړي ، خو برعکس د ویښ پاتې کېدو پرمهال په انسولین کې د حساسیت ګواښ زیاتوي او د دویم ډول شکر په به راوځي، د څېړنې له مخې: د شکر د زیاتېدو یو لامل د خوب کموالی دی.

سرطان روغتیا پوهانو د خوب او سرطان ترمنځ دقیقه اړیکه موندلې او یو شمېر څېړنې یې ترسره کړې، دوی موندلې چې د خوب په کموالي سره د بدن دفاعي قوت کمزوری کېږي او په دوی کې د یوه خاص ډول ((ژني)) او د ((غټو کولمو)) سرطان ګواښ زیاتېږي

یادښت د ځوانۍ پر مهال په خوب کې کموالی دماغي توازن خرابوي او انسان د اوږدې مودې لپاره د یادښت له کمزورۍ سره مخ کوي، د څېړنې له مخې، وبل شوي کوم کسان چې خوب یې په ټاکلې اندازه پوره وي یادښت یې هم قوي وي او نه ((الزایمر)) ناروغۍ څخه هم ژغورل کېږي.

هر وخت لوږه راتلل که اعصابو ته نه خوب څخه انرژي نه ورکول کېږي ، نو بدن دغه اړتیا د خوړو په بېه خپلوي چې هر وخت انسان د لوږې سره مخ کېږي: کم خوب په بدن کې د مړیندلو احساس هر هارمون اغېزموي.

پر اراده کنترول نه لول کله چې ذهن له ستوماتیا او سټرېا سره مخ وي، نو بې نه فکره ګامونه پورته کېږي. یعنې هر هغه خبرونه ، چې انسان نه زیان رسوي له دې څخه انکار یا یې مخه نه شي نیولای، یې له کومو اړتیاو ټوکې پلوري، دوی دغه مهال په ښو او بدو نه پوهېږي او بې سوچه ترې کارونه ترسره کېږي.

له وخته وړاندې زړېدل د مخ د ښکلا لپاره خوب تر ټولو اړین دی، د خوب دکموالي پرمهال مخ د یو شمېر ستونزو ښکار کېږي، چې د مخ ښکلا له منځه وړي. په دې سره د سترګو شاوخوا تورې حلقې رامنځته کېږي، همدا ډول په مخ کې ګونځوالی رامنځته کوي، خلاصه دا چې کم خوب په بدن کې د پوستکي پروټین او نورې مادې په سمه توګه کار نه نه پرېږدي او د مخ دګونځوالي لامل کېږي. په یاد ولرئ: چې له اندازې زیات خوب هم د پوستکي دګونځوالي لامل کېږي.

ژورخپګان له څېړنې څرګندېږي، چې کم خوب که څه هم د انسان فکر ګډوډوي ، خو سربېره پر دې په انسانانو کې د ژورخپګان ناروغي هم زیاتوي: د خوب دکموالي له کبله د خاوند او مېرمنې ترمنځ جګړې او ناو ترینخوالي هم رامنځته کېږي، د پوهانو له وینا سره سم بې خوبي انسان کې د خپګان او ډیپرشن ګواښ دوه چنده لوړوي.

خوب عضلات کمزوري کوي د خوب کمښت په بدن کې د هارمونونو نظام بدلوي، چې بدن ته د عضلاتو جوړولو او کمزورۍ له منځه وړلو کې ستونزې رامنځته کېږي، همدغه لامل دی چې، عضلاتو ته زیان رسېږي او ددې درملنه هم ستونزمنه شي، له یوې څېړنې څرګنده شوې چې د خوب په جریان کې بدن ته وده ورکوونکې او زیان له منځه وړونکې هارمونونه وسټل، څېکېږي، د فټنس «Fitness» روغتیا پوهان هم د عضلاتو قوي کولو لپاره پوره خوب اړین ګڼي.

د معدې د جراثیمو لاملونه نښې او درملنه

ایا تاسې د معدې جراثیمو په اړه څه معلومات لرئ؟ تر دې وړاندې پر اخته شوې یاست، ډېر وخت سړی د معدې په جراثیمو نه پوهېږي: په معده ډېر سخت درد راځي، له معدې کېږي: خو په لامل یې نه پوهېږي، تر څو یې د متخصص ډاکټر په لارښوونه لابراتوار معاینې نه وي کړي

- د معدې جراثیم څه شی دي؟
- لاملونه یې څه دي؟
- د جراثیمو نښې
- د جراثیمو بېلابېل ډولونه
- د جراثیمو تشخیص
- د معدې د جراثیمو درملنه
- د معدې ناروغ لپاره صحي خواړه
- هغه خواړه، چې د معدې ناروغ باید ور نږدې هم نه شي
- د معدې له جراثیمو د ځان ژغورنې لارې چارې

موږ تاسې ټول باید د معدې جراثیم، اسباب، نښو او د ځان ژغورنې په لارو چارو پوه شو او که په وخت ورته متوجه نه شو، کېدای شي دا جراثیم د کوربنو نورو غړو او بچیانو ته هم سرایت وکړي

د معدې جراثیم څه شی دي؟

دا یو ډول بکتریا ده، چې ایچ پایلوري «helicobacter pylori»h pylori ورته ویل کېږي. په معده او لویو کولمو کې پیدا کېږي: چې له امله یې معده کې سوځښت پیدا کېږي،همدارنګه په معده کې د زخم لامل هم کېږي او که په مناسب وخت یې درملنه و نه شي په سرطان هم بدلېږي او د وخت په تېرېدو د معدې تیزابیت هم ورسره پیدا کېږي

د معدې د جراثیمو لاملونه

د معدې د جراثیمو په ناروغۍ د اخته کېدو ځینې اسباب

- د خوراک لوښي، لکه قاشوغې او نور شیان له نورو سره شریکول
- د خوړو پاکوالي ته نه پاملرنه او لوخ سر یې پرېښودل
- د خیرنو خوراکونو او په خیرنو لوښو کې یې خوړل چې بدن ته ورسره بکتریاوې داخلې شي
- د معدې په جراثیمو له اخته ناروغانو سره ګډ خوراک

د جراثیمو اغېز

- د معدې جراثیمو د پیدا کېدو له امله په معده کې تیزابیت هم پیدا کېږي
- د معدې او وړو کولمو د سوځښت لامل هم کېږي
- جراثیم د داسې زهرجنو موادو لامل کېږي، چې ورسره د خوراک اشتها هم له منځه ځي
- که په وخت یې درملنه ونه شي، دغه جراثیم په سرطان بدلېږي ((دا ستونزه ډېره لږ وخت پېښېږي، خو احتیاط ډېر مهم دی))
- ځینې وخت د معدې جراثیم د د وینې د کمېدو ((انیمیا)) لامل هم کېږي او بدن نه شي کولی، چې نوي ګټور مواد جذب کړي
- ځینې وخت د زړه د رګونو د بندېدو لامل هم کېدای شي ((دا هم ډېر لږ وخت امکان لري))

د معدې د جراثیمو نښې او قراین

د معدې د جراثیمو علامات په لاندې ډول دي: باید ورته متوجه شو، چې موږ او تاسې خو په دې اخته نه یوو

- په معده کې سخت خوږوونکی درد، چې دغه درد څو دقیقې او آن تر ساعتونو هم دوام کولی شي
- په معده کې د تیزابیت زیاتېدل، نږداسې انداز، چې زغمل یې ناشونی وي او دغه تیزابیت حولي ته هم رسېږي
- سینه، زړه او شاوخوا غړو کې داسې دردونه او سوځښت، چې له امله یې معده د خوراک اشتها له لاسه ورکوي
- د خوراک اشتها او وزن له منځه تلل په داسې حال کې، چې په ځان به دې دا باور هم نه وي، چې د خوراک کولو توان لري
- د معدې سوځښت، پړسوب، اسهال، کانګې او ورته نورې ستونزې، خو دا په سختو حالاتو کې کېږي
- ځینې وخت ناروغ دومره خراب شي، چې بې هوښي پرې راشي
- د ساه لنډېدل او د مخ رنګ خرابېدل ((دا هم په سخت حالت کې))

له همدې امله باید د معدې د جراثیمو درملنه په مناسبه توګه د متخصص ډاکټر په مشوره او لارښوونه په خپل وخت وشي او د ستونزې د زیاتېدو د مخنیوي لپاره په لومړیو وختونو کې انسان د خپلې درملنې غم وکړي

د معدې د جراثیمو تشخیص کله، چې د معدې ناروغ ډاکټر ته د درملنې لپاره ورشي، هغه ورته د څو معاینو لارښوونه کوي، چې په لاندې ډول دي

- په وینه کې د انټي باډي معاینه، چې دې سره په بدن کې د جراثیمو د شتون او نه شتون معلومات کېږي
- د ډکو متیازو « stool examination» معاینه، د دې لپاره، چې د هاضمې سیستم کې خو به نورې ناروغۍ نه وي
- د ساه اخیستو معاینه، په دې کې ناروغ ته مایع اوبه غوندې درمل ورکول کېږي، یوریا، نایتروجن او شعاع لرونکې کربون ولري، همدارنګه په یو ډول پلاستیکي آله کې د انسان د ساه اخیستو او لاړې تو کولو قوت هم معلومېږي که څوک د معدې د جراثیمو په ناروغۍ اخته وي، د ساه اخیستو او لاړې تو کولو پر مهال یې غړ کې بدلون راځي
- د معدې انډسکوپي معاینه ((د حولې له لارې د معدې حالت په کامره کتل))، چې ډاکټر پوه شي، چې معده کې جراثیم، زخم او نور مضر شیان شته که نه؟

د معدې د جراثیمو درملنه د معدې لپاره ځانګړې درمل شته، خو ناروغ یې په خپله خوښه د ډاکټر له اجازې پرته نه شي کارولی، د درملو خوړلو او د خوراک مقدار او ملي ګرام پېژندنو لپاره د ډاکټر نسخه اړینه ده

- ډاکټر د معدې د جراثیمو درملنې لپاره انټي بیاټیک ((کلیترومایسین، مترندازول، اومیپرازول)) ورکوي. اومیپرازول د معدې تیزابیت او زخم ختموي، میترانډازول، چې دلته د فلاېجل او په نورو نومونو پیدا کېږي، چې د معدې ویروس ختموي او کلیترومایسین یا د معدې جراثیم ختموي او زړه ته د ټولنکو مکروبونو مخه نیسي
- د معدې متخصص ډاکټر proton pup inhibitor ګروپ درمل په ورکولو سره د معدې د زخم او د هاضمې د سختۍ درملنه کوي

د معدې جراثیمو د مخنیوي لپاره صحي خواړه د معدې په جراثیمو اخته ناروغان فکر کوي، چې خوراک کول نه د معدې په زیان وي او له همدې امله یو شمېر خلک له خوراک څخه لاس اخلي، خو دا کار د روغتیا لپاره ګټور نه دی

- د معدې په جراثیمو اخته ناروغان د خوراک کولو پر مهال د معدې سوځښت زیاتېږي، خو په دغه وخت کې ښه خبره دا ده، چې سړی نرم او مایع خواړه وخوري او په کور کې جوړ شوي جوس وڅښي
- له دې څو ورځې وروسته ته کولی شي، چې کچالو، شوروا او دې ته ورته نور نرم خواړه وخوري
- مشروبات لکه شین چای او نور مایعات ډېرول

د معدې په جراثیمو اخته ناروغان به کومو خوړو ته لاس هم نه وړوي

ځینې داسې خواړه هم شته، چې د معدې د ضعف او خرابۍ لامل ګرځي او ښه خبره دا ده، چې ناروغ ترې ځان وساتي

- له هغو خوراکونو ځان وساتي: چې فایبر ونه لري، لکه هګۍ، مکروني او آش
- هغه قهوه، چای، کافي او ورته نورو شیانو څخه ځان ساتل اړین دي، چې کافین ولري؛ ځکه چې دا شیان د معدې په زیان دي
- له ترخو شیانو، مسالو لرونکو خوراکونو او اچارو ځان ساتل؛ ځکه دا شیان د معدې سوځښت نور هم زیاتوي
- ډېرې مالګې لرونکي او تروش خوراکونه لکه مالټه او لیمو

د معدې له جراثیمو د ځان ژغورنې لارې چارې

د انسان طبیعت د پاکوالي دی او څوک، چې په دې اړه پاملرنه کوي، له ګڼو ستونزو او طبي ستونزو سره مخ کېږي په دې اړه ځینې اړینې لارښوونې

- له خوراک وړاندې او له حمام نه وروسته لاسونه په صابون مینځل
- خام او نیم خامه خوراکونو څخه ځان ساتل
- د هغه چا له لاسه هم خوراک مه کوئ، چې د پاکوالي خیال نه ساتي
- داسې لرونکي خوراکونه کول چې فایبر لرونکي وي او په آسانه هضمېږي
- اومیګا دري غوړې لرونکي خوراکونه کول، لکه ماهي
- زنجبیل او هوږې لرونکي خوراکونه کول د معدې نظام غښتلی کوي
- له سګرټو او نسوارو ځان ساتل موږ هڅه کړې، چې خپلو لوستونکو ته د متخصصو ډاکټرانو په لاسونو لیکل شوي مواد پېش کړو، خو د دې لپاره اړینه خبره دا ده، چې د دې لارښوونو سربېره ګېسټرو انټرالوجسټ متخصص ډاکټر سره مشوره وکړئ او خپلې ستونزې په سمه توګه حل کړئ

له روغتیایي برخې

تور مرچ د سرطان ناروغۍ مخنیوي کوي

د مالګې په څیر تور مرچ هم د ډوډۍ خوړلو پر اکثرو میزونو موجود وي، د مالګې او سوډیم د استعمال په اړه کتابونه لیکل شوي، خو تورو مرچو ته څېړونکو لږ پام کړی، د تورو مرچو په هکله زیاتو څېړلو ته اړتیا ده یو شمېر

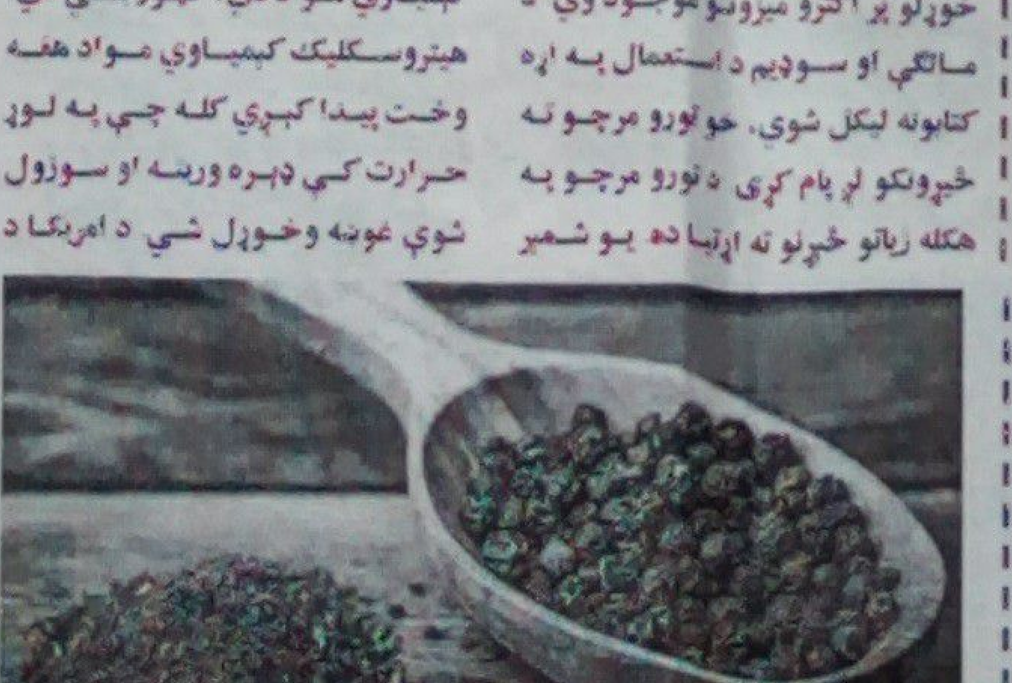

څېړونکو تور مرچ د هیتروسکلیک کیمیاوي ترکیبانو یا HCAs په له منځه وړلو کې چې د سرطان زېږونده کیمیاوي مواد دي، ګټور بللي دي. هیتروسکلیک کیمیاوي مواد هغه وخت پیدا کېږي کله چې په لوړ حرارت کې ډېره وریته او سوځول شوې غوښه وخوړل شي د امریکا د متحده ایالاتو د کنزاس دولتي پوهنتون یوې ډلې ډاکټرانو موندلې چې که یو ګرام میده شوي تور مرچ له ۱۰۰ ګرامه غوایي دغوښې له کوفتې سره ګډ شي د پخلې پر وخت په کې تقریبا په بشپړه توګه د هیتروسکلیک کیمیاوي ترکیبانو یا HCAs رامنځ ته کېدل له منځه ځي. بایې دغه اندازه تورمرچ یو شمېر خلکو ته ډېر زیات وي، خو ددې څېړنې لیکوال وایي چې تور مرچ، د مالګې، د انګورو د غوړي او د ډېګ له نورو دوا ګانو سره مخلوط ول کېدای شي د سرطان ناروغي ضد تاثیر ولري او د سرطان تولیدوونکو کیمیاوي موادو د تولید مخه ونیسي. د انونای پوهنتون پروفیسور کیت سینګلیتاري چې دغه څېړنه یې ارزولې ده وایي ځینې څېړنې ښیي، چې تورمرچ هاضمې ته هم ښه دي. ښاغلي سینګلیتارۍ لیکلي چې تورمرچ بایې د هاضمې انزایمونه تحریک کړي او د هاضمې په تیوب کې د غذایي موادو تېرېدل اسانه کړي او همداشان تورمرچ کېدای شي د یو شمېر مغذي موادو جذب زیات کړي پوهانو موندلې چې د تورو مرچو په ترکیب کې تنده او تېره ماده د انسان په وجود کې د کورکومینو مادې جذب زیاتوي. کورکومین هغه کیمیاوي ماده ده چې د کورکمن بوټي په ریښو کې موندل کېږي او د وجود د پړسوب او د اکسیجن د ترکیب ضد ګټور خاصیت لري. څېړونکي داسې نتیجه اخلي چې د شواهدو له مخې په غذا کې ګډ شوي تورمرچ روغتیا ته هېڅ تاوان نلري او کېدای شي د هاضمې او مغذي موادو د جذب لپاره ګټور وي. خو که حتی له کوفتې سره شریک هم نشي کېدای شي، چې د سرطان ناروغۍ پر ضد ګټور وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادب ، تاریخ او فولکلور

علامه سید جمال الدین افغان د اسلامي هېوادونو خلک د وخت د استعمار پر ضد راوپښ کړل

سید جمال الدین افغان په ختیځ کې د فکري غورځنګ موسس گڼل کېږي. د سید سیاسي فلسفه د ده د ټولو هڅو ، کوښښونو او مبارزو ځرگندونه کوي او موخه یې د ختیځ د اسلامي هېوادونو د مسلمانو ملتونو او قومونو وینول او دغو هېوادونو او ملتونو ته د سیاسي خپلواکۍ اخیستل و. دا د سید سیاسي او دیني افکار وو ، چې ختیځ هېوادونه یې له درانده خوب څخه راویښ کړل او د خلکو په اذهانو ، فکرونو او عقلونو کې یې د آزادۍ او خپلواکۍ گلان وغوړول او په ټوله سیمه او نړۍ کې یې انقلابي ولولې راپورته کړې.

نن هم د پرون په شان د ختیځ په اسلامي هېوادونو کې هغه عوامل شتون لري ، چې پرون یې د سید په وخت کې شتون درلود. دا اوس هم ختیځ د لوېدیځ په لومو کې گیر دی. د استعمار، استبداد او نورو ارتجاعي نظریاتو او سیاستونو د چل او چلبازیو او نیرنگونو پر وړاندې او له هغو سره د مقابلې او مجادلې لپاره د سید سیاسي او دیني افکارو او نظریاتو ته اړه پیدا کېږي، چې د ده له افکارو څخه گټه پورته شي.

دغه مطلب دافغانستان دعلومو اکاډیمۍ دفلسفې انستیتوت غړي ښاغلي سلطاني منگل دهېواد ورځپاڼې خبریال ته دیوې مرکې په ترڅ کې څرگند کړ اوویې ویل:

سید د دریو عواملو پر ضد په ختیځو هېوادونو کې خپل جهاد او سیاسي مبارزو ته ادامه ورکوله، چې هغه خارجي استعمار ، کورنۍ استبداد او په داخل کې دارتجاعي او له کاره لوېدلو نظریاتو پر ضد مبارزه وه.

سید جمال الدین خو بُعدي شخصیت و ، ده په بُعدونو کې خپله مبارزه مخ پر وړاندې بووله ، چې یو بُعد یې سیاسي و او بل بُعد یې علمي ، فکري او عقیدتي و. خو دلته زه د سید پر سیاسي مبارزو رڼا اچوم.

د سید هغه سیاسي مقوله چې وایي: « له ظالمانو څخه د حق غوښتلو په لاره کې بندي کېدل ریاضت او فراري، تبعید ، سیاحت او وژل کېدل یې شهادت دی او دا ډېره لوړه مرتبه ده چې چا ته حاصله شي»

سید جمال الدین افغان یو لوی فیلسوف سیاست پوه ، تاریخ پوه ، لیکوال ، ژورنالیست ، خبرپوه ، اصلاح غوښتونکی او ریفورمیست ، مجاهد او شرق پېژندونکی ، اسلام پېژندونکی او د ختیځې نړۍ د آزادۍ او خپلواکۍ د غورځنگونو ستر متفکر و.

د سید د خاطراتو په اثر نامې کې د زوکړې په اړه داسې لیکي: « دا ستر مفکر سید جمال الدین افغاني په ۱۲۵۴ هـ ش چې له ۱۸۳۸ م کال سره سمون خوري د شعبان په میاشت کې د کونړ ولایت د شیگړ اسد آباد کې دې دنیا ته سترگې غړولې دي. پلار یې سید صفدر نومېده ، چې د امیر دوست محمد خان په وخت کې د دربار محرر و. د ده د نسب سلسله سید علي ترمذي او له هغه پورته امام حسین بن علي (رض) بن ابي طالب ته رسېږي»

۱۲۲۱ مخ

سید جمال الدین افغان په داسې وخت کې وزېږېده ، چې نړۍ له یوې خوا د بهرنیو برغلگرو په منگولو کې گیر وه او له بلې خوا مذهبي خرافاتو د خلکو اذهان د بوچوالي په لوري رهنمایي کول ، نو له دې کبله ، شېر علي «طوبفي» په دې اړه لیکي: «په نولسمه میلادي پېړۍ کې ، کله چې اسلامي نړۍ له یوه لوري د مستبدو واکدارانو له خوا د بې اتفاقۍ او استبداد له ربړو سره مخامخ وه ، له بل لوري د خرافاتي دودونو او متحجرو دیني مدعیانو له لاسه ، له هر راز نوښت څخه بې برخې وه ، نو له دې امله یې د بهرنیو برغلگرو لپاره د ښکېلاک لپاره د پخې مړۍ حیثیت غوره کړی و او د وخت داړه مارانو « روسي او اروپا » په کې د ستري برخې غوښتنه کوله»

د سید د زده کړې په اړه د سید د خاطرات نامي په اثر کې لیکي: «سید جمال الدین افغاني په اووه کلنۍ کې په خپل کور او کونړ کې له سید فقیر شاه څخه د دیني او عربي دودیزو او عنعنوي پوهنو پر زده کړو پیل وکړ ، بیا کابل ته راغی ، په کابل کې یې د سراجي د کوڅې د گودرې په جومات کې خپلو درسونو ته دوام ورکړ ... په (۱۸) کلنۍ کې یې زیات علوم زده او تر پایه ورسول له هغې جملې څخه یې د صرف ، نحو ، معاني ، بیان ، لیک او کتابت ، تاریخ او شرعي علوم لکه تفسیر ، حدیث، فقه د فقهي اصول، کلام تصوف او له عقلي علومو څخه لکه منطق ، عملي حکمت ، « مدرن سیاست » تدبیر منزل ، تهذیب النفس نظري حکمت « طبعیات اوالهیات » او ریاضي علوم لکه حساب ، هندسه ، الجبر او د طب علوم زده کړل او دغه ټول علوم یې په ۱۸ کلنۍ کې له مجربو استادانو څخه پای ته ورسول »

سید جمال الدین افغاني پر دغو زده کړو برسېره د نورو زده کړو غوښتنه کوله ، چې په نتیجه کې یې هند ، ایران او ترکیې ته د زده کړې لپاره سفرونه وکړل.

سید جمال الدین افغاني چې یو اصلاح غوښتونکی او ریفورمیست شخصیت و ده وغوښتل چې په افغانستان او نورو اسلامي هېوادونو کې د اصلاح غوښتنې پروگرامونه پلي کړي، نو کله چې له حج څخه خپل گران هېواد افغانستان ته راستون شو ، دلته په افغانستان کې د انگلیس په اشاره کورنۍ جنگ پیل شو په سید جمال الدین افغاني سیاسي فعالیت او له هېواد څخه یې د وتلو هوډ وکړ په همدغه وخت کې یې نن فقره پر پلان امیر شېر علي خان ته وسپاره، خو نوموړي پلان عملي نه شو، ځکه چې په هېواد کې د نه کورنۍ شخړې او د وخت بهرنی استعمارگر انگلیس موجود و.

ښاغلي منگل زیاته کړه: سید جمال الدین افغاني د دموکراسۍ پلوی او د استبدادي دولت سر سخت مخالف و، دی د کورنۍ استبداد په اړه په عروه الوثقی ورځپاڼه کې داسې لیکي: «هغه دولت چې د خپلو هېوادیو ستونزو او چارو د حل او فصل توان و نه لري، خلک یې د حکومت په چارو کې گډون او مشاورې ورنه کړي، د هېواد په عامه چارو د نظر څرگندونه ونه کړي، د خلکو غوښتنو ته مثبت ځواب و نه وایي، د استبدادي نظام چارواکي د خلکو د نظر څرگندونه بې اغیزې وگڼي او قانون ته غاړه کې نه ږدي. دا پولې چارې آنارشیزم راولي او دولت به حامخا دغه کار د بې ثباتۍ او تباهۍ خوا ته بیایي ، چې تر څنگ یې یوې خوا ته د فساد شتون او له بلې خوا همدا استبدادي دولتونه دي چې خلک د سواد او پوهې له نعمت څخه لرې په جهل او نا پوهۍ کې ساتي ، نو پر دولت نیوکې او انتقادونه او نا امیدي رامنځته کېږي او په نتیجه کې د همدې استبدادي دولت پر ضد ولسونه او خلک یو بل ته لاسونه ورکوي او د استبدادي نظام د ړنگولو او ونجاړولو لپاره هڅه کوي، تر څو پر ځای یې عادل، دموکراسي پلوی او پارلماني حکومت رامنځته شي.»

سید جمال الدین افغاني د دموکراسۍ د اصولو پلوی و او ده به تل ویل «پارلماني حکومت او د اساسي قانون پر بنا جوړ شوی حکومت ډېر گټور دی، ځکه چې د خلکو پر رایو حکومت کوي. هغه حکومت چې د ملت د ارادې ممثل وي، هغه حکومت چې مذهبي ژمنې او سمتي توپیرونه په کې شتون و نه لري او یوازې په هغه دولت کې چې شایستگي او لیاقت وي، دا به واقعي دولت وي.»

سید جمال الدین افغاني د هېواد د سیاسي ساروغۍ لپاره درې اصله نسخه وړاندې کوي:

لومړی د شاهي استبدادي نظام پر ځای مشروطه حکومت رامنځته کول چې هغه هم د رواجونو او عنعنوي دودونو او دستور پر ځای د اساسي قانون پر بنسټ اداره شي

دوهم د مذهبي هر راز توپیرونو پر ضد مبارزه او پر ځای یې اسلامي یووالی او اتحاد رامنځ ته شي

درېیم: د پخواني انگلیس پر ضد مبارزه او د خپلواکۍ ترلاسه کول

سید جمال الدین افغان ۵۸ کاله خپل سرگردانه ژوند کلي په کلي، سیمه په سیمه ، ښار په ښار او هېواد په هېواد د سیمې او نړۍ د سیاسي ، اقتصادي، فرهنگي او نظامي تولنیز ژوند هره برخه په ژوره علمي او پرلته ییزه توگه مطالعه او ترڅېړنې لاندې ونیوله او د سیمې او نړۍ د اکثرو هېوادونو سیاسي ، اقتصادي ، فرهنگي او نظامي اوضاع یې د ځان لپاره معلومه کړه د سید جمال الدین افغاني ټول ژوند او عمر له کړاوونو ، ستونزو ، تبعیدونو ، مسافرتونو ، ځنځالونو او مشکلاتو څخه ډک او د نړۍ په هر هېواد کې په روښانه ډول څرگند دی. د سید سفرونه له افغانستان څخه نیولې بیا تر هند ، سعودي عربستان ، عراق ، ایران ، ترکیې، روسیې ، جرمني او انگلستان ته څرگند دي، چې په دغو هېوادو کې ده ته په دایمي توگه د استوگنې ځای او حق ورنکړای شو او تل د پخواني انگلیس د ځارگرې ادارې له خوا تر ځارنې لاندې نیول کېده

ده جوته کړه: سید د امیر دوست محمد خان په وخت کې د سلاکار وزیر په توگه کار کاوه ، خو کله چې امیر دوست محمد خان مړ شو ، نو د امیر شېر علي خان په زمانه کې یې د صدراعظم په توگه دنده تر سره کوله ، خو په دغه وخت کې د امیر دوست محمد خان د زامنو تر منځ د سیاسي قدرت پر سر کورنۍ شخړې پیل شوې، چې په دغو شخړو کې د وخت د انگلیس دولت هم لاس درلود. د هېواد هغه روږ سیاست چې «بې اتفاقي واچوه او حکومت وکړه» انگرېزانو ترې کار اخیست ، په دې وخت کې د هېواد تکړه او بیدار خلک د بهرنیو د دسیسو ښکار او قرباني شوي وو

ښاغلي منگل څرگنده کړه: په عمومي ډول په ختیځ او لویدیځ او په ځانگړي ډول د سید په خپل پلارني هېواد افغانستان کې د ده د اصلاحي او ترقي غوښتونکیو اندیښنو او پیغامونو ته ډېره توجه او پاملرنه نه کېدله ، نو سید د یوه لوی شخص په توگه د ختیځ د اسلامي هېوادونو د وینښا او بیدارۍ لپاره کلکه ملا وتړله او دې موخې او هدف ته د رسېدو لپاره یې په خپلو پیغامونو او تبلیغاتو تر استعمار لاندې دختیځو اسلامي هېوادونو د ولسونو خلک د خپلواکۍ او استقلال د لاس ته راوړلو لپاره راویښ او بیدار کړل، ده د ولسي نظامونو د منځ ته راتللو لپاره لاره هواره کړه دي د ختیځ ولسونو د وروسته پاتې کېدو له کبله خوربده او هلته یې د پوهې او نور اصلاحي پروگرامونه درلودل ، خو د کورنۍ استبداد او بهرنۍ استعمار د حد او کینې له امله یې د ده اصلاحات نه غوښتل ، نو له خپل هېواد څخه حواشیې ولاړ او د هند د استعمار پر ضد یې خپل پاخون پیل کړ له دې وروسته یې په مصر ، لندن ، ایران ، ترکیې او فرانسه کې د اسلامي هېوادونو د ویښولو او بیدارولو له پاره خپله کلکه مبارزه په ټینگه اراده پیل کړه او ډېر ولسونه یې چې د استعمار تر درانده خوب لاندې ویده وو د جهاد او مبارزې له پاره راوهڅول

سید جمال الدین افغاني خلور ځلې هند ته تللی دی او دغه وخت د انگرېزانو د استعمار پر ضد یې د هند د خلکو په مبارزو کې برخه اخیستې ده سید په هند کې یوازې مسلمانان نه ، بلکې د هندوستان هندوان او نور خلک یې هم یووالي او اتحاد ته راوبلل او ده غوښتل چې ټول هندوان سره متحد او یو موټي شي او د شریک دښمن پرضد و جنگېږي

محبوب

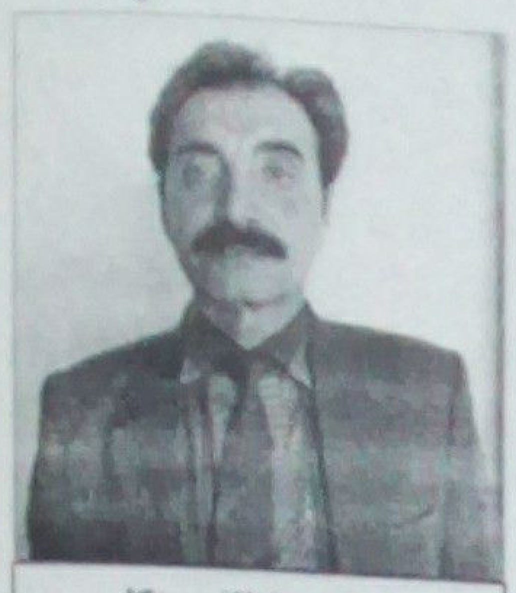

ښاغلی سلطاني منگل

کتاب ((ناگفته های ارگ)) ازنگاه ارزش ومحتوایی به لسان دری نیز ترجمه وچاپ شد

حیا ت الله حلیم

کتابی که دارای ارزش محتوایی و معلومات زیاد باشد سزاوار است که به زبان های دیگرنیزترجمه شود یکی ازین کتاب ها ((ناگفته های ارگ)) میباشد، که درگام نخست ازطرف محمد اسمعیل یون به زبان پشتوهنگام ماموریت به حیث رییس دفترفرهنگی شورای امنیت ملی پیشین افغانستان تحریرگردیده بود اینکه نظربه اهمیت و ارزش کتاب مذکوراز طرف نویسنده وتحلیلگرو رزنده کشور محترم مصطفی عمرزی به لسان دری نیز ترجمه گردید ، این اثر تحقیقاتی یادداشت های بسا مهم و ارزنده از دوره حاکمیت حامد کرزی دارد و بیشترمسایل معلوماتی و رویداد های پنهانی آن دوره دراین کتاب یاد آوری شده که درا طلاعات جمعی بازتاب نیافته وازمنظر وديد مردم عایب و به دورمانده است ، چنانچه استاد درآغاز کتاب به این هدف خود اشاره نموده که اخذ وظیفه او درداخل ارگ به خاطر تسجیل جریان های پنهانی و ناگفته های ارگ به نسل های آینده کشورمیباشد

هدف اصلی این کتاب بیان واقعیت های تلخ گذشته است که مطالعه آن خواننده گان را با واقعیت هایی که دور از انظارعـام درارگ رخ داده ، مواجه می سازد دراین کتاب نمونه یی ازهتک حرمت اشخاص و افراد دیده نمیشود بلکه آن واقعیتهای تحمیلی ارگ میباشد که بالای یک رییس جمهورآن زمان تحمیل گردیده ودرپهلوی آن نیزمعلومات در آن تسجیل گردیده ، که چه کسانی چه کردند؟ و چه گونه کرده اند؟

در متن این کتاب به غصب چهارو نیم میلیون جریب زمین که از طرف مافیای زمین غصب شده نیزاشاره شده است وروی همرفته اینکه درقلب شهرکابل چگونه زمین های شیرپور، چور و تاراج گردید نیز معلومات کاملا مستند ارایه شده، که باورنا کردنی است تبدیل شدن بانکنوت های کهنه به بانکنوت های جدید مسئله عادی بوده که شامل صفحات کتاب میباشد، حامد کرزی به چه کسانی باج میدهد ؟ طرح افغانستان سیا وسفید از کی بود. چهره های مطرح ارگ ، کی ها بودند ؟ باج های ماهانه رهبران چقدر بود ؟ چهره های تاثیر گذار در ارگ کی ها بودند ؟ پول ایران را چه کسی ، برای چه کسانی میبرد؟ سطح صلاحیت حامد کرزی در حکومت تا کدام سرحد بود؟ اثرات طالبان و ائتلاف شمال در جنگ وصلح ، چه قدربود ؟ توطیه قتل حامد کرزی را چه کسانی طرح ریزی کرده بود ؟ آیا کرزی با اقبال یا به تدبیرحکومت میکرد ؟ وبی قانونی را چه کسانی قایم کرده بود ؟ چه کسانی به حساب پنجاه هزارعمل غیرقانونی انجام داده است ؟ نیزشامل صفحات این کتاب میباشد ، تماماً مسایل فوق که ازآن تذکر به عمل آمد منحیث اسناد معتبردرآینده به لسان های پشتو ودری دردسترس محققین قرارخواهند داشت

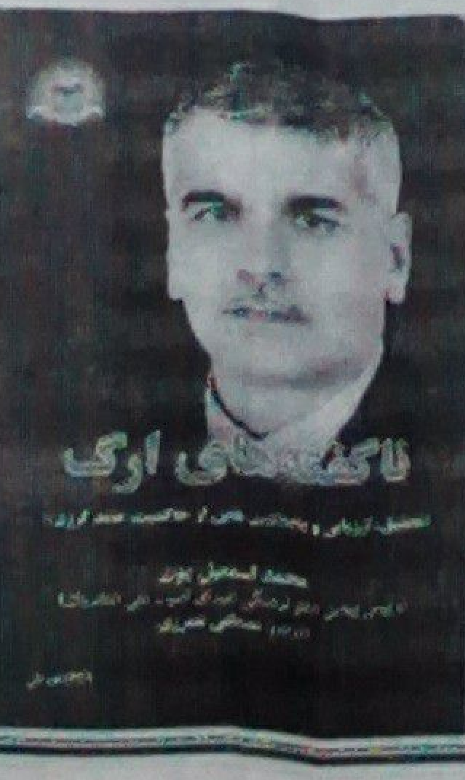

مطالعه این کتاب سودمند برای سیاسیون حال و آینده منحیث دستاویز استنادی و نسل نو بسیار مهم و آموزنده است وبه مورخین که تاریخ وقایع اخیرافغانستان را رقم میزنند نیزیک منبع استناد معتبرمیباشد زیرا معلومات آن دقیق موثق وازتجربیات کافی برخوردار است که دراختیارآن ها قرار داده میشود نویسنده کتاب به مواد دست اول ، دوم وسوم دسترسی پیدا نموده وآنرا تسجیل نموده است دربن کتاب موادی تشریح شده است که شاید خواننده گان باراول به آن مواجه شوند، ونیزمطالعه این کتاب برای افغان ها ، جهانیان و شماري زیادی ازسیاست گران به ویژه آنانی که درروند رویداد های سیاسی و اجتماعی دهه های اخیر افغانستان شامل بودند منبع آگاهی و استناد خوب میباشد

بناءً اگرمیخواهید ازجریات بیشتر حاکمیت کرزی و ازناگفته های دیگرارگ آگاهی یابید این کتاب را بخوانید ، این کتاب درنوزده فصل و صد عنوان توسط سپین سهاردیزایی گردیده و ازطرف تحریک ملی افغانستان درمطبعه اسد دانش به تیراژ ۱۰۰۰ جلد به چاپ رسیده است و به رهروان راستین اسلامیت، انسانیت و افغانیت اهدا گردیده است

(c) ketabton.com: The Digital Library

د موسیقۍ زده کړو علمي او مسلکي لارې

شکیب ((ولیراد)) او مطیع الله نوابي د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ د زده کړې په ریاست کې ویلون او تبله زده کوي. دغه نوي ځوانان، څکه د موسیقۍ د زده کړې په ریاست کې ویلون او تبله زده کوي، چې په راتلونکي کې مسلکي موسیقي غږوونکي شي. د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ زده کړو ریاست یو سندرد او په هنري معیارونو ولاړه اداره ده. په دغه اداره کې د هېواد پوه او نامتو سندرغاړي او موسیقۍ غږوونکي روزل شوي دي.

ویلون غږونکی شکیب ((ولیراد)) دغه ریاست ته د خپل راتګ په اړه داسې وویل: له څه موده راهیسې د موسیقۍ د زده کړو په ریاست کې د ویلون پر زده کړو بوخت یم.

ده زیاته کړه: له کوچنیوالي د ویلون له غږولو سره مې لېوالتیا او مینه وموندله، دا هغه مهال و، چې زما پلار ویلون غږاوه. له هغې مودې راهیسې زما علاقه له ویلون غږولو سره پیدا شوه. اوس د موسیقۍ په ریاست کې د ویلون پر مسلکي زده کړه بوخت یم غواړم په راتلونکي کې یوه او مسلکي ویلون غږونکی شم اوس زه د استاد احسان ترلارښوونې لاندې ویلون زده کوم په لنډه موده کې مې د ویلون غږولو طریقه زده کړې، چې په راتلونکي کې که خدای غوښتل یوه او مسلکي ویلون غږونکی شم د ویلون تیوري

لوله او ترڅنګ یې ویلون هم غږوم، چې د تیورۍ او عملي کار په ترسره کول سره ډېر پرمختګ کولی شي

ده د پرتو ستونزو په اړه څرګنده کړه د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ د زده کولو ریاست د نویو ځوانانو د روزلو لپاره آسانتیاوې برابرې کړې دي، زه له دغه ریاست څخه منندوی یم، ده وویل له کور څخه تر ریاست پورې هم ستونزه نه شته په نورمال ډول له کور څخه ریاست ته او له ریاسته کورته تګ او راتګ کوم

تبله غږوونکی مطیع الله ((نوابي)) له موسیقۍ غږولو سره د خپلې مینې او علاقې په اړه څرګنده کړه: ما هغه مهال د تبلې غږولو سره مینه او علاقه پیدا کړه، چې ورور مې په کور کې تبله غږوله او په ډېر خوند یې دا کار ترسره کاوه زما ورور د تبلې په غږولو او زده کولو کې ډېر تشویق کړم، نو څکه ما د دغې آلې غږولو ته مخه کړه اوس زه د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ زده کولو په ریاست کې تبله زده کوم او له خپل کارڅخه ډېر خوښ یم، دغه آله په علمي اومعیاري بڼه زده کوم

ده وویل له هغې ورځې راهیسې، چې د موسیقۍ په ریاست کې تبله زده کوم، ډېر پرمختګ مې کړی دی. زه غواړم په راتلونکي کې یو ښه تبله غږوونکی شم د موسیقۍ استادان له موږ سره ډېر

زیارباسي، ترڅو ښه پرمختګ وکړو اوترلاسه شوی وخت یې خایه ضایع نه شي

ښاغلي ((نوابي)) جوته کړه: ما د موسیقۍ د زده کولو لپاره خپل ټول چمتووالی نیولی، ترڅو د زده کولو پړاو بشپړ کړم او د هېواد په سطحه یو وتلی او پوه هنرمند شم د موسیقۍ ریاست د نویو ځوانانو لپاره اسانتیاوې برابرې کړې او د موسیقۍ زده کولو په لاره کې کومه ستونزه نه وینم

د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ د زده کولو ریاست کارمند او د ګیتار استاد ښاغلي محمد منصور د ګیتار د ور زده کولو او تدریس په اړه داسې وویل

زه زده کوونکو ته د ګیتار د ور زده کولو طریقه او روش وربښیم د موسیقۍ په ریاست کې تقسیم اوقات لرو او د هغه له مخې له زده کوونکو سره د موسیقۍ د ور زده کولو او تدریس دنده پرمخ بیایم د شنبې په ورځو کې لومړنۍ او ځینې تیوریکي درسونه زده کوونکو ته ورکوو او همداسې په اوونۍ کې دوه ځله د سهار له خوا له زده کوونکو سره د ګیتار د ورښودلو د طریقې او چارې ترسره کوم او د دې ترڅنګ د سندرو ویلو کار هم پرمخ بیایم

ده زیاته کړه هڅه او هاند کوم، چې ګیتار زده کوونکي په مسلکي اوعلمي بڼه دغه آله زده کړي

ښاغلي ((ولیراد)) د هغو موسیقي غږونکو او سندرغاړو په اړه، چې په اکاډمیک او علمي توګه یې زده کړې نه دي کړې داسې وویل: هره څانګه او مسلک باید په علمي، اکاډمیک اومعیاري توګه زده کړای شي، موسیقي هم له مسلکونو یو مسلک دی، چې د لوړې پوهې په ترلو، استعداد او زیار پورې اړه لري کوم زده کوونکي چې د موسیقۍ د زده کولو په ریاست کې موسیقي اوسندرې زده کوي، موږ هغه تیوریکي او عملي درسونه، چې ورته تدریس کوو ته هغوی سره ډېره مرسته کوي

کوم عملي او نظري درسونه، چې زده کوونکو ته ور زده کوم که چېرې هغه په سم او منظم ډول پرمخ یوړل راتلونکي یې ځلانده کېدای شي زده کوونکي، چې پر دغو اکاډمیکو معیارونو زده کړه وکړي، دوی بیا څېله لوښتګر کېږي اوپه موسیقۍ کې خانونو ته ځانګړې لارې او سبکونه ټاکي که چېرې موسیقي په اکاډمیک او عملي توګه زده نه شي، د ۲ کلونه وروسته هم د سندرغاړو او موسیقي غږوونکو په کار کې پرمختګ نه ترسترګو کېږي د موسیقي هنر پېچلی دی، خو د زیار، استعداد اوکوښښ له لارې زده کول کېدای شي اوس موږ د موسیقي او سندرو استادان وینو، چې هر یوه خلوېښت اویا څلوېښت کلونه

زیار ایستلی، ترڅو د استادۍ پوړ ته رسېدلي دي هغه کسان، چې په سندرغاړي شوي څه په غزل کې او څه په نورو کلاسیکو اوعصري سندرو کې، دوی موسیقي اوسندرې زده کول په مسلکي او علمي بڼه زده کړې دي په اسانه توګه دغو پوړونو ته نه دي رسېدلي. بیا هم خبره تکراروم، چې په تو له کې د موسیقي او سندرو علمي او معیاري زده کول ستونزمن کار دی، څوک زده کوونکي ورته ملا وتړي او لوړې او ژورې وګالي، نو زده واهمس یم، چې دوی به پرمختګ وکړای شي هر مسلک باید په نظري او عملي بڼه زده کړای شي ښاغلي منصور ((ولي زاد)) په موسیقۍ کې د خپلې مخینې او فعالیت په اړه څرګنده کړه کله چې زه د محمود طرزي په ښوونځي کې د شپږم ټولګي زده کوونکی وم کله چې له دغه ښوونځي فارغ شوم د وخت د موزیک ښوونځي په اووم ټولګي کې شامل شوم او تر دوولسم ټولګي پورې مې په یاد ښوونځي کې زده کړه وکړه او فارغ شوم ښاغلي ولي زاد وویل د دې ترڅنګ، چې د ګیتار استادي کوم، د استاد محمد احسان ((عرفان)) ترلارښوونې لاندې له دوه کلونو راهیسې په کلاسیک ډول غزل هم زده کوم زه غواړم په دې برخه کې هم ځان ورسوم، ترڅو وشم کولی، نورو زده کوونکو د غزلو ور زده کولو عملي او معیاري طریقه وروښیم

محبوب

د مېرمنو اقتصادي پیاوړتیا کورنی ژوند تضمینوي

کندوز والي دا څرګندولې په کندوز کې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا ملي پروګرام د پیل شونډې پرمهال وکړې، په دغه غونډه کې مسوولینو، مېرمنو، مشرانو، ځوانانو او د رسنیو استازو ګډون درلود

په پیلېرو خبرو کې په شمال ختیځ زون کې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا د ملي پروګرام مسوول ښاغلي عبدالوکیل احساس او د کلیو او پراختیا ریاست رییس د دغه پروګرام په اړه معلومات ورکړل او یاده یې کړه چې د مېرمنو د اقتصادي ملاتړ پروګرام تازه

په لړ کې د بې وزلو او مستحقو مېرمنو سره اقتصادي مرسته کېږي او هغوی ته سوداګریز مهارتونه ورښودل کېږي، څو وکولی شي په څېله خپل اقتصاد په پښو ودروي

دولایت رهبري د دغه پروګرام د پیل له امله د کندوز خلکو ته مبارکي وویله او یاده یې کړه خوښ یم چې نه دغه پروګرام کې د مېرمنو ونډه اتیا سلنه ده، د دغه پروګرام په تطبیق سره به دبې وزلو کورنیو دژوند په بڼه والي کې خورا مثبت

په تازه د هېواد په یوشمېر ولایتونو کې پیل شوی، چې موخه یې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا او هغوی ته د سوداګریزو مهارتونو ښودل دي، څو په دې سره د بې وزلو کورنیو اقتصاد پیاوړتیا ومومي.

د دوی په خبره د مېرمنو اقتصادي پیاوړتیا پروګرام چې ۵ کاله وخت لري په لومړي قدم کې به د کندوز په مرکز او علي اباد ولسوالیو کې پیل شي او وروسته به ټول کندوز ته وغځېږي، چې د کلیوالي شوراګانو له لارې چې اتیا سلنه ونډه به په کې د مېرمنو وي تطبیق شي، د دغه پروګرام

بدلون رامنځته شي د ټولو کلیوالي شوراګانو مو غوښتنه ده چې د دغې ارزښتمنې پروژې په ښه تطبیق کې همکاري وکړي او له دغه فرصت نه ګټه پورته کړي.

دولایت رهبري همداراز د برنامې نه مسوولینو وغوښتل، چې دپروګرام په پیلولو سره د نظارت او کنټرول اصل ته جدي پاملرنه وکړي، څو د پروګرام په څنګ سره هره کورنۍ په پښو ولاړ ژوند ولري او اقتصادي بنسټونه یې تقویه شي

ولې باید مطالعه وکړو؟

حمیدالله همت

د اچې موږ دمعلوماتو په پېړۍ کې (Information age) کې اوسېږو، نو د اکثرو پر مختللو هېوادونو او بریالیو وګړو د بریا راز همدا لوستل دي، چې اوس یې خپې دبېلګې په توګه را اخلو هېوادونه

۱- امریکا

امریکا چې د اقتصاد په نړۍ کې لومړی ځای لري په ۱۸۹۵ کال کې له اقتصادي رکود سره مخ شوه چې د اورسیون سویټ ماردن په نوم یو کس خپل یو هوټل هم په کې له لاسه ورکړ، نو همدغه کس چې هوټل یې له لاسه ورکړی و، وغوښتل داسې یو کتاب ولیکي چې خلک له ستونزو سره مقابلې ته راوبولي دی لاړ یو اطاق یې ونیوه او شپه او ورځ یې په خپل کتاب pushing to the front چې ۸۰۰ مخه یې لرل کار وکړ او په یوه کال کې بشپړ شو کله چې کتاب خلاص شو، نو دی د تفریح په موخه مانام مهال بهرون ووت، خو کله چې بیا خپل اطاق ته راغی، نو اطاق یې اور اخیستی و او ټول کتاب سوی و دی مایوس نه شو او بیا یې یو کال شپه او ورځ کار وکړ تر څو بیا هغه کتاب بشپړ شو دغه کتاب له چاپېدو وروسته دهغه وخت د نوابغو پر ذهن ژوره اغېزه وکړه چې په هغې ډله کې هنري فورډ، توماس اډیسون او ناپلیون هیل هم شامل و او د ډېرو پوهانو په آند همدغه کتاب pushing to front امریکا شفقي پېړۍ ته داخله کړه. نو داچې امریکا دومره پرمختللی هېواد دی یو له ډېرو عمده علتونو څخه یې همدا کتاب او مطالعه ده

۲- چین هغه هېواد چې په نړۍ کې له امریکا څخه وروسته په ډېر به اقتصادي حالت کې ځای لري، همدغه چین دی، که د دغه هېواد دبریا رازونه راوپلټو، نو په دې کیسه کې یې مولدلی شو هیڅ د چین یوه داسې غرنۍ سیمه ده چې هلته دخلکو د تحصیل لپاره دوئت هیڅ ډول امکانات ندي برابر کړي

نو څکه خو د همدې ځای زده کوونکي هره ورځ ۲۸ کیلومتره مزل کوي ترڅو ښوونځي ته ولاړ شي او په لاره کې دوی له داسې غرونه مخ ته ورځي چې له دوی سره لس متره ریسۍ وي او دهغو په واسطه پورته خېږي خو سره له دومره ستونزو هم دوی خپل تعلیم ته ادمه ورکوي او دامثل د هېسان د خلکو دی چې هیڅ غر نشي کولی موږ له ښوونځي څخه راوګرځوي وګړي اوس به د هغو وګړو ژوند ته راشو چې همدې مطالعې یې ژوند ور ژغورلی دی

۱- برترند راسل دی د انګلستان له هېواد څخه دی، د ژوند په لومړیو کلونو کې یې ډېرې ستونزې لرلې او تل به یې د خانوژنې په اړه فکر کاوه، خو په ناڅاپي ډول یې له مطالعې سره مینه پیدا شوه، ژوند یې بدل شو

کړه که څه هم په پیل کې له ډېرو ستونزو سره مخ شوه خو په هیڅ ډول تسلیم نه شوه او خپل تعلیم ته یې په هرحال کې ادامه ورکړه چې سالاخره هغه بې رنګه راوړ او دنړۍ په لو غوره مېرمنو کې حساب شوه اوس تاسې ووایاست چې هیلین کیلر سره له دومره ستونزو ولې بریالۍ شوه؟

۳- ماکسیم ګورکي ګورکي په روسي ژبه کې تریخ سړي ته وایي او ماکسیم دا لقب پخپله ځان ته غوره کړی و چې ده په ژوند کې ډېرې ستونزې تجربه کړې او تل به یې دخانوژنې په اړه فکر کاوه یوځل خو یې د ځان وژلو کوښښ هم وکړ، خو بریالی نه شو سالاخره ګورکي له مطالعې سره مینه پیدا شوه او دیوه خوښ او بریالي ژوند په لور یې ګام واخیست چې اوس د

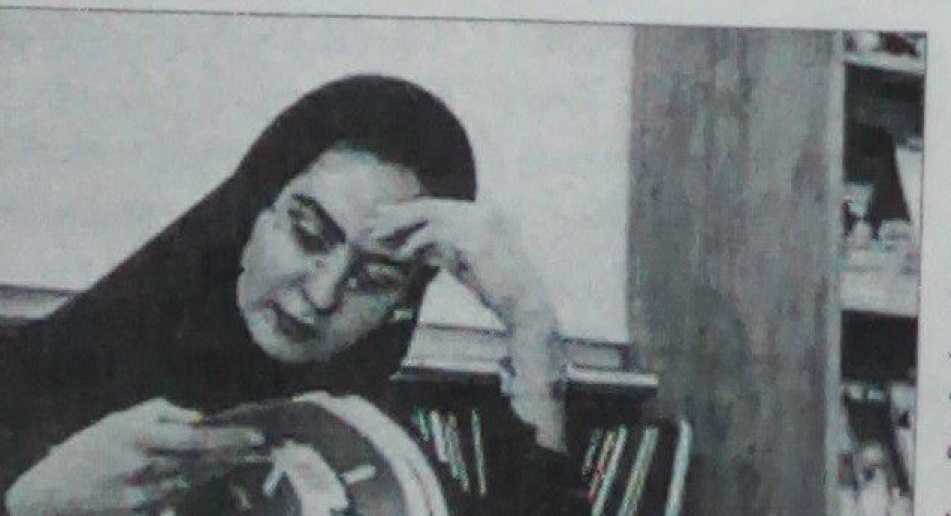

او د یوه خوښ سړي په څېره کې راځرګند شو ده ۹۸ کاله عمر وکړ ده ۱۰۷۳۱۰۰۰۰ کلمې ولیکلې او یو نه هغو علماوو څخه شمېرل کېږي چې ډېرې لیکنې لري اوس خو به پوه شوي یاست چې د اسل مطالعې وژغوره؟

۲- هیلین کیلر په خوانه ګونګه، په غوږونو کڼه او په سترګو ړنده وه، خو داچې غوښتل یې لوم یې دنل لپاره باید په لړۍ کې پیاتي شي، نو دمطالعې لاره یې غوره

ادیبانو د اتل لقب لري، نو اوس ویلی شو چې، دنړۍ د ډېرو پیاوړو هېوادونو دبریا نه ډېرو مهمو رازونو یو همدا مطالعه ده او له یې خوا په نړۍ کې د ډېرو بریالیو وګړو تکیه د ادیبانو اتل، د ډېرو کتابونو دلیکوال او په نړۍ کې دغوره مېرمنې د بریا او ښه ژوند علت مطالعه او زده کړې بللی شو، نو د ورځې دیرش دقیقې منظمه مطالعه ستاسې ژوند له معجزې راو ولی شي

وزارت امور زنان در راستای تامین حقوق زنان گام های مثبتی برداشته است

محترمه شهره بانو:

چالش ها وموانع زیادی فرا راه زنان افغان وجود دارد که حضور گسترده زنان را در جامعه بامشکل مواجه ساخته است ادارات زیادی در راستای تامین حقوق زنان فعالیت دارند که یکی از این جمله وزارت امور زنان است خبرنگار روزنامه

هیواد دراین ارتباط مصاحبه یی را بامحترمه شهره بانو ابراهیمی رییس امور حقوقی وزارت امور زنان انجام داده است که آنرا به خوانش میگیریم

پرسش: چه عوامل باعث عدم حضور گسترده زنان افغان در جامعه شده است؟

پاسخ: ناامنی، مشکلات اقتصادی و فرهنگی ازجمله مشکلات عمده ایست که در مقابل زنان افغان قرار گرفته است عدم دسترسی زنان درمناطق نا امن به عدالت و نهادهایی که درراستای حقوق خانم ها فعالیت دارند، نبود آگاهی زنان در مورد حقوق حقه شان وهمینطور آگاهی محدود پیرامون مسایل دینی در رابطه به جایگاه زن در اسلام میباشد.

پرسش: وزارت امور زنان چه فعالیت ها را در جهت پیشرفت زنان انجام داده است؟

پاسخ: وزارت امور زنان به منظور تامین حقوق زنان همواره تلاش نموده و جهت اعاده حقوق ایشان طرح های جدید اسناد تقنینی و حقوقی را وضع و اسناد تقنینی تبعیض آمیز را مورد بازنگری قرار داده است که قرار ذیل می باشد

طرح قانون منع خشونت علیه زن، طرح مقرره مراکز حمایوی، طرح قانون سر پرستی اطفال وطرح قانون خانواده طی مراحل قانونی قرار دارد همینطور طرح مقرره منع آزار و اذیت زنان بعد از تصویب قانون منع آزار و اذیت زنان و اطفال ملغی گردید

طرح ستراتیژی و پلان کاری ملی مبارزه با خشونت علیه زنان در کمیته جندر تایید گردید و در حال تطبیق است طرح و تصویب پالیسی دسترسی زنان به حق میراث و مالکیت، طرح مقرره میانجیگری در قضایای خانواده گی طی مراحل قانونی قرار دارد ودرضمن آن طرح مقرره منع تبعیض طی مراحل قانونی قرار دارد و بازنگری قانون منع شکنجه و ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه بازنگری قانون مدنی بخش اسناد ملکیت و بازنگری نکاحنامه رسمی، ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه و ستره محکمه بازنگری پالیسی بهبود دسترسی زنان و اطفال به عدالت در مراکز سلب آزادی و مراقبت های بعد از آزادی، بازنگری قانون رسانه های همگانی و ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه انجام یافته است بازنگری قانون جرگه های اصلاحی در منازعات مدنی و پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه و اداره امورو درپهلوی آن بازنگری مقرره تنظیم اجراات و فعالیت های وزارت امور زنان و ارسال طرح پیشنهادی تعدیل آن جهت طی مراحل به وزارت عدلیه صورت گرفته است

وی افزود: بازنگری کود جزای بخش آزار و اذیت زنان و اطفال و ارسال طرح پیشنهادی تعدیل آن به وزارت عدلیه ودرپهلوی آن هماهنگی جهت ایجاد کمیسیون های منع آزار و اذیت زنان و اطفال به ۵۵ ارگان و ۳۳ ولایت وهمچنین نظارت از تمام ارگان ها به مناسبت ۲۵ نوامبر صورت گرفته است تصویب طرزالعمل کمیسیون منع آزار و اذیت زنان توسط کمیسیون عالی منع خشونت علیه زن، خط تلفونی رایگان ۶۷۶۷ به منظور ارایه مشوره های حقوقی رایگان برای زنان به همکاری مالی پروژه سارک

پرسش: چه پلان ها وتدابیر را در راستای تامین حقوق زنان رویدست دارید؟

پاسخ: کار روی بازنگری قانون منع خشونت علیه زن، کار روی طرح مقرره ثبت ازدواج ها

ارجاع قضایا به مراجع ذیربط، در رابطه به تعیین مساعدین حقوقی جهت پیشبرد دوسیه نیتی ایشان وهمینگونه اشتراک درکمیته ها، دادخواهی ها درارتباط به حمایت از خانم ها، ایجاد گروپ دادخواهی برای رسیدگی جدی وسریع به قضایای خشونت علیه زن، تدویر کنفرانس های مطبوعاتی جهت تقبیح نمودن خشونت علیه زن و نشراعلامیه های مطبوعاتی پیرامون خشونت علیه زن.

پرسش: چه مشکلات فرا راه فعالیت های شما در راستای تامین حقوق زنان وجود دارد؟

پاسخ: عدم تطبیق قوانین نافذه کشور به طوریکه:

- کم رنگ بودن حضور زنان درنهادهای عدلی وقضایی، به مجازات نرسانیدن مجرمین قضایای خشونت علیه زن، مراعات نکردن احکام شریعت وقوانین درخصوص حقوق زنان ومحدود نمودن فرصت های تحصیلی و شغلی که برای زنان فراهم میگردد توسط افراد جامعه

پرسش: علت عدم رعایت حقوق زنان چیست؟

پاسخ: بیسوادی و کم سوادی در تمام نقاط کشور، حاکمیت عرف و عنعنات نا پسند، عدم آگاهی از احکام شرعی و قانونی در مورد حقوق زنان، عدم تطبیق قوانین به شکل یکسان بالای همه و درپهلوی آن موجودیت مرد سالاری، حاکم بودن عرف وعنعنات ناپسند دررابطه به زنان درجامعه و موجودیت ناامنی دربعضی ازولایات کشور

پائین بودن سطح علمی و فرهنگی افرادجامعه،

دیدگاه تحقیرآمیز افراد جامعه نسبت به زنان ونبود حاکمیت قانونی یکسان وموجودیت مرد سالاری

پرسش: برای بیرون شدن زنان ازمشکلات راه حل مناسب چیست؟

پاسخ: زنان باید درراستای بدست آوردن حقوق حقه خود مبارزه نمایند

زمینه سازی برای بلند بردن سطح تحصیل وکار توسط زنان برای زنان، تشویق وترغیب زنان برای حضورآنان در ارگانهای عدلی وقضای وهمینطور افزایش فراهم سازی برای نقش زنان درهمه عرصه ها،به خصوص درعرصه های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی و آگاهی زنان در رابطه به حقوق شان که هم در شریعت وهم در قانون ذکر گردیده است بسیار مهم می باشد

نفیسه ((یعقوبی))

د ۱۳۹۷ ل د سلواغې ۱۷ مه د ۱۴۴۰ق د جمادي الاول ۳۰ مه د 6/2/2019

هېواد

اوومه دوره ۴۴۵۶ مه ګڼه

د سپورت نړۍ

مخ چمتو کوونکی: صفي الله ملیار

اصغر افغان: د نړیوال جام د خوبونو تعبیر رښتیا کوو

د افغانستان ملي لوبډلې بریالي لوبډلمشر اصغر افغان په مرکه کې ویلي، چې نور په نړیوال جام کې ګډون یې یوازې خوبونو پورې منحصر نه دي، بلکې د دغه خوبونو تعبیرولو وخت راغلی. د کرېکټ نړیوالې شورا سره په تازه شوې مرکه کې اصغر افغان ویلي، چې پخوا به یوازې په نړیوال جام کې ګډون ته خوشحالېدو، نړیوالو لوبغالو کې مو یوازې په خپلې ملي ترانې اورېدو بسنه کوله، د نړیوال جام ګټل زمانه یو خوب و، خو اوس وخت رارسېدلی دغه خوب په رښتیا بدل کړو. اصغر افغان په یاده مرکه کې زیاته کړې: پخوا به مو غوښتل لوبډله مو نړیوال جام ته لاره وموندي او له نړیوالو تکړه لوبډلو سره ولوبېږو، خو اوس یوازې د ګډون لپاره نه، بلکې د سیالو د ګټلو لپاره ځو،

افغانستان لوبډلې په ۲۰۱۵م میلادي کال نړیوال جام کې خپله لومړۍ سیالي سکاټلېنډ لوبډلې ته په ماتې ورکولو ثبت کړې وه، په تېر ۲۰۱۸م کال آسیا جام کې سریلانکا او بنګله دېش ته په ماتې، پاکستان او هند سره زړه بوږنوونکې سیالۍ دا ثابته کړه، چې افغان لوبډله د هرې لوبډلې لپاره ګواښ ثابتېدای شي. لوبډلمشر اصغر افغان د نړیوال جام چمتووالي په اړه ووېل، چې موږ نړیوال جام ته غوراوي سیالۍ راهیسې اصلي هدف ګرځولی، دا مهال مو ۲۴ لوبغاړي په چمتووالي بوخت دي، له دې ځخه به غوره لوبغاړي نړیوال جام ته خوښوو. افغانستان لوبډله له نړیوال جام ځخه وړاندې د ایرلېنډ پر وړاندې د شل اوریزو، یو ورځنیو او ټېسټ سیالیو سیرېز او د سکاټلېنډ لوبډلې پر وړاندې دوه یو ورځنۍ سیالۍ لري. د اصغر افغان پر وینا چې په هره لوبه کې به هدف بریا وي، که څه هم د شل اوریزو سیالۍ د افغانستان د خوښې فارمېټ دی، خو اوسمهال د ملي لوبډلې ټول روزونکي پر لوبغاړو یو ورځنیو سیالیو ته په چمتووالي تمرکز کوي او د تمریناتو په وروستي اوونۍ کې به د شل اوریزو سیالیو لپاره چمتووالی نیسي. د یادونې وړ ده، چې افغان لوبډله له نړیوال جام وړاندې د پاکستان او انګلستان لوبډلو سره دوه تمریناتي سیالۍ لري. دا ډول په ۲۰۲۰م کال نړیوال جام کې مستقیماً شامله شوې او په ب ګروپ کې ځای لري.

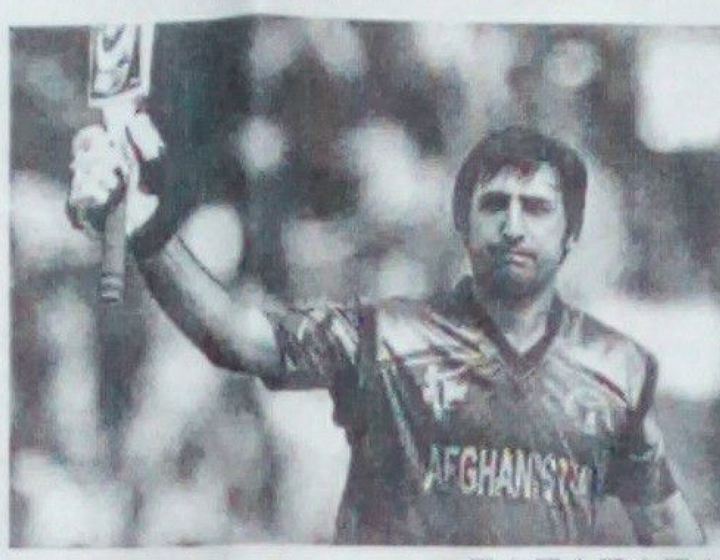

کرېکټ: افغانستان له پاکستان سره تمریناتي لوبه کوي

د کرېکټ نړیوالې شورا له خوا د راتلونکي ۲۰۱۹م کال نړیوال جام تمریناتي سیالیو مهالوېش په ډاګه شو، چې په لومړۍ سیالۍ کې به افغانستان لوبډله د پاکستان لوبډلې پر وړاندې سیالي کوي. دغه تمریناتي یا وارم اپ سیالیو کې به هره لوبډله دوه لوبې کوي، چې د مې په ۲۴مه نېټه به پیل شي او په ۲۸مه نېټه پای ته ورسېږي. افغانستان لوبډله به لومړی د پاکستان لوبډلې پر وړاندې په ۲۴مه نېټه او بیا د انګلستان لوبډلې پر وړاندې په ۲۷مه نېټه دوه سیالۍ وکړي. د یو ورځنیو سیالیو نړیوال جام د مې په ۳۰مه په انګلستان کې پیلېږي. په یاد جام کې به د ۱۹۹۲م کال سیالیو نظام تکرارېږي. چې هره لوبډله به د بلې پر وړاندې یوه-یوه سیالي کوي او په پای کې به څلور لوبډلې نیمه پایلوبو ته لاره مومي. د نړیوال جام لومړۍ سیالي به د انګلستان او سوېلي افریقا ترمنځ وشي، چې افغانستان به خپل پیل د جون میاشتې په لومړۍ د

استرالیا لوبډلې پر وړاندې وکړي. دویمه سیالي د سریلانکا پر وړاندې په ۴مه او د پاکستان پر وړاندې سیالي به د جون میاشتې په ۲۹مه نېټه ترسره کوي. د ۲۰۱۹م کرېکټ نړیوال جام کې ټولې لس لوبډلې ګډون کوي، چې وېسټ انډیز او افغانستان د غوراوي سیالیو له لارې خو نورو لوبډلو مستقیم لاره موندلې ده، د دې سیالیو پایلوبه به د جولای میاشتې په ۱۴مه په لارډز لوبغالي کې وشي.

قیس احمد د استرالیا په بیګ باش لیګ کې اخیستل شوی

د افغانستان ملي لوبډلې ځوان لېګ سپینر لوبغاړي قیس احمد په بیګ باش لیګ کې د هوبارټ هوریکنز لوبډلې له خوا واخیستل شو د فبروري په لومړۍ په بیګ باش لیګ کې د هوبارټ هوریکنز لوبډلې ملې، چې د افغانستان سوکه توپ اچوونکي سره یې د روان بیګ باش لیګ اتم پړاو تر پایه تړون لاسلیک کړی. قیس احمد چې اوس په بنګله دېش غوره لیګ کې د راجشاهي کینګز لوبډلې ته خوا لوبېږي په نږدې کې استرالیا ته سفر وکړي او د خپلې لوبډلې سره یو ځای شي، چې په راتلونکي سیالي کې ګډون وکړي. نوموړي په بي پي ایل لیګ کې په شپږو سیالیو کې ۶ وېکټې اخیستي دي. ۱۸ کلن قیس احمد د ۲۰۱۸م کال ۱۹ کلنو نړیوال جام سیالیو کې په زړه پورې توپ اچونه ننداري ته وړاندې کړې وه، چې په مرسته یې افغان لوبډلې نیمه پایلوبې ته لاره موندلې وه، نوموړي په دغو سیالیو کې ۱۴ وېکټې اخیستي وې. قیس احمد به خپله لومړۍ سیالي په بیګ باش لیګ کې د محمد نبي

لوبډلې «میلبورن رېنګېډز» پر وړاندې د فبروري میاشتې په ۷مه ترسره کړي. د نوموړي لوبډله په یاد لیګ کې تر ټولو وړاندې په لومړي نمبر ده او نیمه پایلوبې ته یې هم لاره موندلې ده لیګ سپینر به لوبډله کې د بې شوي لوبغاړي ټایمل میلز ځای ونیسي. د هوبارټ هوریکنز لوبډلې مېنجر قیس احمد سره په دغه تړون خوښي ښودلې او زیاته کړې یې ده، چې د نوموړي په راتګ به زموږ د توپ اچونې برخه نوره هم پیاوړې شي. د یادونې وړ ده، چې د محمد نبي، راشد خان او مجیب الرحمن څخه وروسته قیس احمد څلورم افغان لوبغاړی شو چې په یادو سیالیو کې ګډون کوي

مجیب د بیګ باش لیګ سیالۍ په ځانګړې بریا پای ته ورسولې

سوکه او تکړه توپ اچوونکي مجیب الرحمن ځدران د استرالیا غوره لیګ «بیګ باش» سیالۍ په ځانګړې بریا او د غوره

لوبغاړي په حیث پای ته ورسولې. مجیب الرحمن چې ډېر ژر به افغانستان ته په کورنۍ کې د ناروغانو لرلو له کبله راستون شي، په بیګ باش لیګ کې د برسبین هیټ لوبډلې په ګټه ۱۲ سیالۍ وکړې، چې په یادو سیالیو کې دوه ځل د لوبې غوره لوبغاړی هم وټاکل شو. وروستۍ لوبه په یاد لیګ کې مجیب الرحمن د فبروري په لومړۍ وکړه، چې په کې یې د یاد لیګ خپله غوره توپ اچونه وکړه، مجیب د توپ اچونې پرمهال په ځانګړې مهارتونو شهرت خپل کړی دی. مجیب ځدران په وروستۍ سیالۍ کې ۴ اوورونه وکړل، یوازې ۱۶ منډې یې ورکړې او ۳ مهم لوبغاړي یې وسوځول چې لوبډلې ته یې ګټه ورکړه او په پای کې د لوبې غوره لوبغاړی هم وټاکل شو. مجیب الرحمن په ۱۲ سیالیو کې په ۲۲،۲۳ غوره اوسط «۱۲» وېکټې ترلاسه کړې. چې له مخې یې غوره توپ اچونه وه، دا ډول د مجیب اکانومي رېټ چې ۴.۲ پر اوور و ترڅې ده پنځم غوره اکانومي رېټ دیدا ډول مجیب الرحمن د بیګ باش لیګ په لومړۍ سیالۍ کې د راشد خان لوبډلې پر وړاندې غوره توپونه هم کړې وه چې د مېلبرنو او د خپلې لوبډلې روزونکو د پام وړ ګرځېدلی و. د مجیب لوبډله د «سوپر فور» څخه وړاندې دوه سیالۍ لري. خو داسې برېښي چې لوبډله یې نیمه پایلوبې ته لاره نه شي موندلای، دا مهال د نوموړي لوبډله «برسبین هیټ» په جدول کې په ۹ پوایټونو تر ټولو سره اووم نمبر ده ته ده پر محمد نبي چې لوبډلې یې نیمه پایلوبه ته لاره موندلې او راشد خان چې لوبډله د کوبسونو په درشل کې ده. یادې سیالۍ روانې سیالۍ د یادونې وړ ده چې مجیب الرحمن به لومړی افغانستان ته د ناروغانو لرلو له کبله راستنېږي او له هغې وروسته به هند کې د ملي لوبډلې سره په تمریناتو کې ګډون کوي، چې د ایرلېنډ پر وړاندې سیالۍ او نړیوال جام ته چمتووالی شروع کړي.

قطر د آسیا د فوټبال اتل شو

د قطر د فوټبال ټیم د آسیایي هېوادونو د جام اتلولي درې د یو په مقابل کې د جاپان ملي لوبډلې ته په ماتې ورکولو وګټله. دا لومړی ځل دی، چې قطر د آسیا قهرمان کېږي. د آسیا جام پایلوبه د تېرې جمعې په ورځ د عربي متحده اماراتو په ابوظبي کې وشوه. قطر د لومړي ځل لپاره د آسیا د فوټبال د جام وروستي پړاو ته مخه کړې وه او په وروستۍ لوبه کې یې جاپان ته درې د یو ګول په مقابل کې ماته ورکړه. جاپان څلور ځلې د آسیا د ملتونو جام ګټلی.

د قطر د ټیم ګولونه د لوبې په ۱۲، ۲۷ او ۸۳ دقیقو کې په ترتیب سره علي، عبدالعزیز حاتم او اکرم عفیف ووهل.

د قطر د ټیم لوبغاړي علي المویز د دې ټورنمنټ تر ټولو غوره لوبغاړی

شو او د فوټبال د نړیوال فدراسیون رئیس ګیاني انفنتینو ورته د غوره لوبغاړي ځانګړی کپ ورکړ. د لوبې لومړۍ نیمایي ۲-۰ په مقابل کې پای ته ورسېده. خو جاپانیانو په دوهمه نیمایي کې د لوبې په ۶۹ دقیقه کې ګول وواهه د دې سیالۍ نتیجه هغه وخت څرګنده شوه، چې د قطر ټیم د لوبې په وروستیو شېبو کې په ۸۳ دقیقه کې یو پینالټي ترلاسه او د درېیم ځل لپاره یې د قطر د ګول دروازه پرانیستله قطر د دې جام په نیمه فاینل لوبه کې جنوبي کوریا ته ماتې ورکړې وه او جاپان د ایران ټیم ته څلور د صفر په مقابل لوبه ګټلې وه او په دې توګه وروستۍ لوبه د قطر او جاپان د ټیمونو ترمنځ وشوه. جاپان چې تر اوسه څلور ځلې د آسیا جام ګټلی، په داسې حال کې چې قطر هېڅکله د دې جام وروستي پړاو ته هم لاره نه وه موندلې.

«یک» تلویزیون د افغانستان او ایرلېنډ سیالۍ خپروي

د «یک» تلویزیون اداري وېښله، چې یاده رسنۍ به د افغان او ایرلېنډ کرېکټ ملي لوبډلو ټولې سیالۍ به په ټلويي او ژوندۍ بڼه خپروي. د افغانستان او ایرلېنډ لوبډلو ترمنځ د سیالیو راتلونکې لړۍ به افغانستان کې له «یک» تلویزیونه په ژوندۍ بڼه خپرېږي. دغه لوبې د هند په دهرادون ښار کې د روانې فبرورۍ میاشتې له ۲۱مې د مارچ میاشتې تر ۱۹مې نېټې کېږي، چې په کې درې نړیوالې شل اوریزې، پنځه یو ورځنۍ او یوه ټېسټ لوبه شاملې دي.

د سوېلي افریقا او پاکستان لوبډلو ترمنځ په

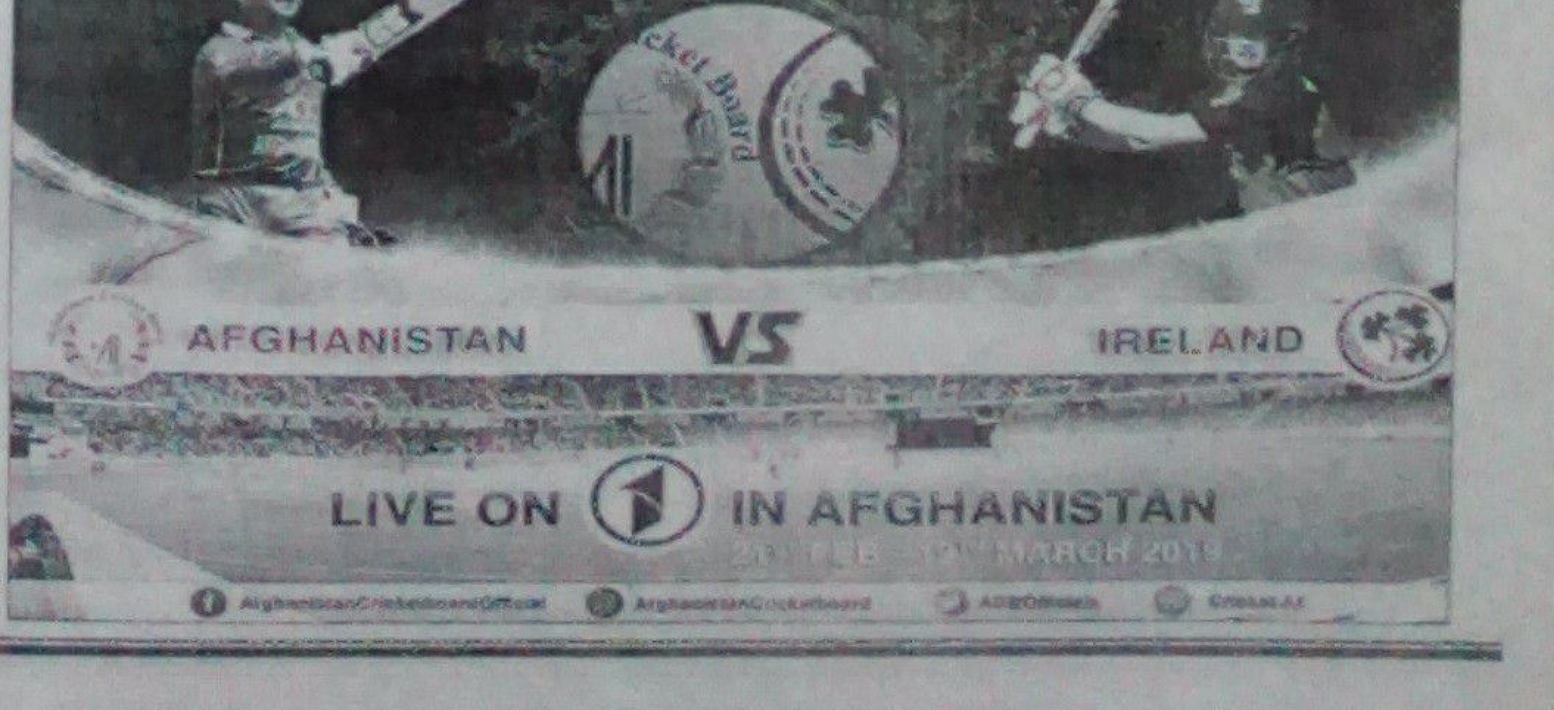

سوېلي افریقا له پاکستان څخه د شل اوریزو لوبو سیرېز هم وګاټه

دویمه شل اوریزه سیالۍ کې سوېلي افریقا لوبډلې پاکستان ته له زړه بوږنوونکې لوبې وروسته د ۱۱ منډو په توپیر ماتې ورکړه. په یاده سیالۍ کې د پاکستان لوبډلې وروستي توپ وهونکو د بابر اعظم څنګې ۹۰ منډې په سیند لاهو کړې او په اخره کې یې بسې وسوځېدې. چې سیرېز یې په ۲-۰ وبایله. پاکستان لوبډلې له دې وړاندې د ټېسټ او یو ورځنیو سیالیو سیرېز کې هم ماتې خوړلې ده. پاکستان او سوېلي افریقا لوبډلو ترمنځ د درې شل اوریزو سیالیو دویمه لوبه کې چې پاکستان وګټله، خو سوېلي افریقا ته یې د توپ وهنې بلنه ورکړه. د ډېوېډ مېلر ۶۵ او وین ډر ډسن ۴۵ منډو پاکستان ته د ۱۸۹ منډو هدف وټاکه. د پاکستان له خوا عثمان شینواري په وروستي اوور کې ۲۹ او په ټولو ۴ اوورونو کې ۶۲ منډې ورکړې. بل خوا حسن علي په ۴ اوورونو کې ۴۸ منډې ورکړې. نوي دواړه هېڅ کومه وېکټه هم ترلاسه نه کړه. په ځواب کې بابر اعظم برق رفتار پیل وکړ، چې د ټاکلي هدف په شېړلو کې یې خورا غوره اغېزمنه لوبه وکړه. خو وروسته پاکستان پرله پسې لوبغاړي له لاسه ورکړل او په وروستي اوور کې یې ۱۵ منډې پوره نه شوې کړای. په دې سره د پاکستان هغه ریکارډ چې په شل اوریزو سیالیو کې یې پرله پسې یوولس سیرېزونه ګټلي

هم مات کړ. په یاد سیرېز کې دا دویم ځل دی، چې بریا له نږدې کېدو وروسته پاکستان سیالۍ بایللې. د یادونې وړ ده، چې پاکستان لوبډلې په لومړۍ سیالۍ کې د ۶ منډو په توپیر ماتې خوړلې وه. په درېیمه لوبه کې ډېوېډ مېلر په غوره ډګر ساتنه او په دې لوبه کې په چټکو منډو جوړولو د غوره لوبغاړي جایزه خپله کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځو ته د خپلو حقونو د ساتنې او دفاع لپاره پوهاوی اړین دی

د هېواد په بېلابېلو ولایتونو کې د ورځې په تېرېدو سره د رسنیو له لارې د ښځو او نجونو پر وړاندې د تاوتریخوالي د پېښو په برخه کې زړه بوږنوونکي راپورونه خپرېږي که څه هم په دولتي ادارو کې د ښځو د حقونو د خوندي ساتلو لپاره د جندر آمریتونه جوړ شوي خو له دولتي ادارو څخه د باندې د ښځو پر وړاندې په لوړه کچه تاوتریخوالی لیدل کېږي. د افغانستان د علومو اکاډمۍ غړې او محققې ته پوهاندو لیمه ((خیال)) د هېواد ورځپاڼې د خبریال د دې پوښتنې په ځواب کې، چې د هېواد شرایطو او وضعې ته په کتو سره د ښځو پر وړاندې تاوتریخوالی څنګه دی؟ داسې ووېل په افغانستان کې ښځې یوه مظلومه او محکومه طبقه ده. مظلومیت او محکومیت ولې له پخوا راهیسې تراوسه زموږ په ټولنه کې شتون لري؟ یوه ښځه، چې په ټولنه کې ژوند کوي ځان یې د یوې مظلومې ښځې په توګه منلی دی محکومیت له څه نه سرچینه اخلي؟ که چېرې یوه ښځه له خپلو حقونو، چې لوی خدای (ج) ورکړي خبره نه وي، د تل لپاره به تر ظلم او محکومیت لاندې ژوند پرمخ بیایي. له هرڅه نه د مخه هغه حقونه، چې په اسلام کې ښځو ته ورکړل شوي، پرهغو باید پوه وي. دا چې ښځې په ټولنه او کورنۍ کې ژوند کوي پرخپلو حقونو باندې باید پوه وي. ښځې، چې په یوه کورنۍ کې ژوند کوي پرمیندو، پېغلو او وړو څه حقونه لري او همداسې دوی پرخپله لور څه حقونه لري. کله، چې ښځې د خپلو حقونو په اړه مطالعه او زده کړه ونه لري او سربېره پردې هغه فضیلتونه، چې لوی خدای (ج) هغوی ته ورکړي پرې پوه نه وي او یا ځان ترې خبر نه کړي، تل به تر فشار او محکومیت لاندې وي زموږ په ټولنه کې، چې د یوې ښځې یا نجلۍ ژوند وڅېړو او وېې ارزوو، چې دوی څنګه زده کړه او تحصیل کوي او یا داچې یوې اداري ته د کار کولو لپاره ورځي روښانه ده، چې ډېرې ستونزې به وګالي. د افغانستان په دودیزه ټولنه کې، چې کله یوه نجلۍ زده کړه کوي ورته له منفي اړخه کتل کېږي او آن د هغې کورنۍ ته په سه نظر نه کتل کېږي. هغه نجونې یا ښځې چې وغواړي په یوه اداره کې د کارکولو

آغلی لیمه ((خیال))

غوښتنه وکړي، چې خپلې معنوي پانګې نورو ته ورولېږدوي، دوی له ډېرو خنډونو او ستونزو سره مخ کېږي. د ښځو پر وړاندې تاوتریخوالی نه یوازې د ناپوهو وګړو له خوا ترسره کېږي، بلکې د هېواد د تحصیل لرونکو او په اصطلاح د پوه او تجربه لرونکو کسانو له خوا هم ترسره کېږي. آغلې خیال د دې پوښتنې په ځواب کې، چې د ښځو او نجونو د حقونو د خوندي کولو لپاره څه باید ترسره شي؟ څرګنده کړه یوه مقوله ده، چې وايي حق چاته نه ورکول کېږي حق اخیستل کېږي په لومړي پړاو کې ښځې او نجونې له خپلو حقونو څخه ناخبرې وي. له ټولنیز او اسلامي پلوه په مطالعه او ارزونه باندې پیل وکړي. همداسې هغه کتابونه، چې د ښځو د حقونو د پوهاوي په برخه کې د بېلابېلو لیکوالانو له خوا لیکل شوي، هغو ته باید جدي پاملرنه وکړي، څو دوی وتوانېږي په ټولنه کې خپل حقونه ترلاسه کړای شي. د حقونو ترلاسه کول پرته له مطالعې، زده کړې او څېړنې نه شي ترلاسه کېدای. د هېواد په لرې پرتو سیمو کې، چې د خلکو ترمنځ تاوتریخوالی را منځ ته کېږي د یوې ښځې یا نجلۍ په قرباني کولو سره، چې مور او ناسې ورته بدل وایو. جګړه او تاوتریخوالی پای مومي په بدو کې ورکړل شوې نجلۍ ته د ټولنې د یوې غړې په توګه حق نه دی ورکړل شوی دا د ټولنې یوه اضافي غړې شمېرل کېږي، چې یوازې په بدو کې د ورکولو په توګه ترې ګټه اخیستل کېږي په هر حال په ډېره خواشینۍ سره باید ووېل شي چې په بدو کې ورکړل شوې ښځه یا نجلۍ له خپلو حقونو څخه بې خبره او د پردیو په مقابل کې په بدو کې د ورکولو هر ډول ستونزې مني دا نجونې په دې اند دي، چې د پیدایښت له ورځې رما ژوند او برخلیک همداسې طرحه شوی دی. د نجونو او ښځو د حقونو د ترلاسه کولو لپاره یوازې لاره زده کړه، تحصیل، پوهه او مطالعه کول دي. له هرڅه د مخه ښځه او نجلۍ باید له خپلو حقونو پوه او ناخبره وي او د دوی پر منځ کې د پوهاوي بهېر نسل پرنسل باید دوامداره وسائل شي تر څو له خپلو حقه حقونو څخه په کلکه دفاع وکړای شي. کله، چې یوه ښځه پرخپل حق پوه وي د خپلو ماشومانو پرحقونو باندې هم پوه وي. کله، چې بې اولادونه یا ماشومان غوټېږي او دوونه کوي یا هغوی هم د خپلو ماشومانو پرحقونو باندې پوه وي او دا لړۍ د تل لپاره دوام مومي.

آغلې لیمې ((خیال)) د دې پوښتنې په ځواب کې، چې حکومت د ښځو او نجونو د حقونو د خوندي کولو لپاره نورې کومې چارې باید ترسره کړي؟ ډاګېره کړه دا، چې ښځې او نجونې خپل حقونه ترلاسه کړي په لومړي ګام کې، لکه مخکې مې، چې ووېل دا کار له کورنۍ څخه پیلېږي. کورنۍ دنده لري، چې د خپلو نارینه اولادونو ترڅنګ خپلو لوڼو ته هم د زده کړې او تحصیل حق ورکړي او د هغوی ترمنځ توپیر ونه کړي. نجونې د زور او فشار له لارې ودونو ته اړ نه کړل شي دولت د ښځو د حقونو د ترلاسه کولو لپاره هلې ځلې کوي او کله، چې د ښځو نړیواله ورځ را ورسېږي د غونډو په جوړولو لاس پورې کوي. ښځې په دغو غونډو کې ګډون کوي. خو بیا هم ګورو چې د ښځو د حقونو په ورکولو او اخیستلو کې کمزورتیا لیدل کېږي. له هرڅه د مخه د هلکانو او نجونو حقونه باید برابر کړای شي، نجونې پرته له توپیر څخه باید ښوونځي، پوهنتون او د نورو لوړو زده کړو لپاره بهرنیو هېوادونو ته پرېښودل شي. د دې ترڅنګ نجونې باید په خپله خوښه او د خپلې خوښې برابر ځان ته د ژوند ملګری ولټوي او له هغه سره واده وکړي او په ټولنه کې دې له نارینه و سره اوږه په اوږه کار وکړي او سربېره پردې نارینه هم دنده لري، چې ښځینه طبقې په خپل قطار کې ومني او ورته درناوی وکړي.

دې زياته کړه: د ولسمشرۍ کاندیدانو ته، چې ګورو ټول یې نارینه دي. ښځې د ګوتو په شمېر دي پخوا هم په ټاکنو کې دغه بهیر ترسره شوی دی. د ښځو ونډه په دغو ټاکنو کې ډېره کمزورې وه په ټاکنو کې ښځو ته دا ویل کېږي تاسې د کاندید کېدو حق لرئ خو په عمل کې دا کار ډېر کمزوری دی. دولت دنده لري، چې په هېواد کې د امنیت او ثبات د خوندي ساتلو ترڅنګ د ښځو او نجونو امنیت ته هم ډېره پاملرنه وکړي او د زده کړې او تحصیل زمینه ورته په لوړه کچه برابره کړي که څه هم، ښځې په ادارو کې دندې ترسره کوي، خو د دوی د پرمختګ پر وړاندې لوی لوی خنډونه شتون لري او دوی هم خپل کارونه دوام ورکوي په هرحال د راولاړو خنډونو او ستونزو پر وړاندې بیا هم سرټېټي درېدلې او هر ډول ستونزې تر شا پرېږدي او په بریالیتوب خپل ورځنی کارونه پرمخ وړي.

محجوب ـ هېواد

((په بېلابېلو ولایتونو کې د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړولو کار پیل شوی))

د پوهنې وزارت وايي، د ولسمشر غني د حکم له مخې یې په هېواد کې د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړېدو کار پیل کړی دی. د دغه وزارت ویاندې نورې نزهت وايي، د پوهنې وزارت د ولسمشر غني له خوا د شپږ زره ښوونځیو د زمینې پر بنسټ د ۲۷۰۰ ښوونځیو کارونه په ۱۳۹۷ کال کې پیل کړي دي. دا وايي: ((دا جوړولو لپاره د یوه واضح مېکانیزم د جوړولو په ټینګار سره ووېل: په نوي کال کې د ښوونځیو د ژغنګ تر څنګ هغو باید د ودانیو د جوړولو په برخه کې لازم پرمختګ رامنځته شي. ولسمشر غني پر والیانو، ولسوالانو او امنیه قوماندانانو هم غږ وکړ، چې له دې برخې سره پر وخت وزارتونو ترمنځ د کارونو د پرمختګ او چټکتیا لپاره همغږي ډېره زیاته شوې. د ولسمشر د حکم له مخې، یوه ډله یوازې په همغږۍ سره د کار پر مخ بېولو لپاره جوړه شوې ده.)) د کلیو او پراختیا وزارت د معلوماتو له مخې، د پوهنې وزارت د ښوونځیو د جوړولو ځای او لېست دغه

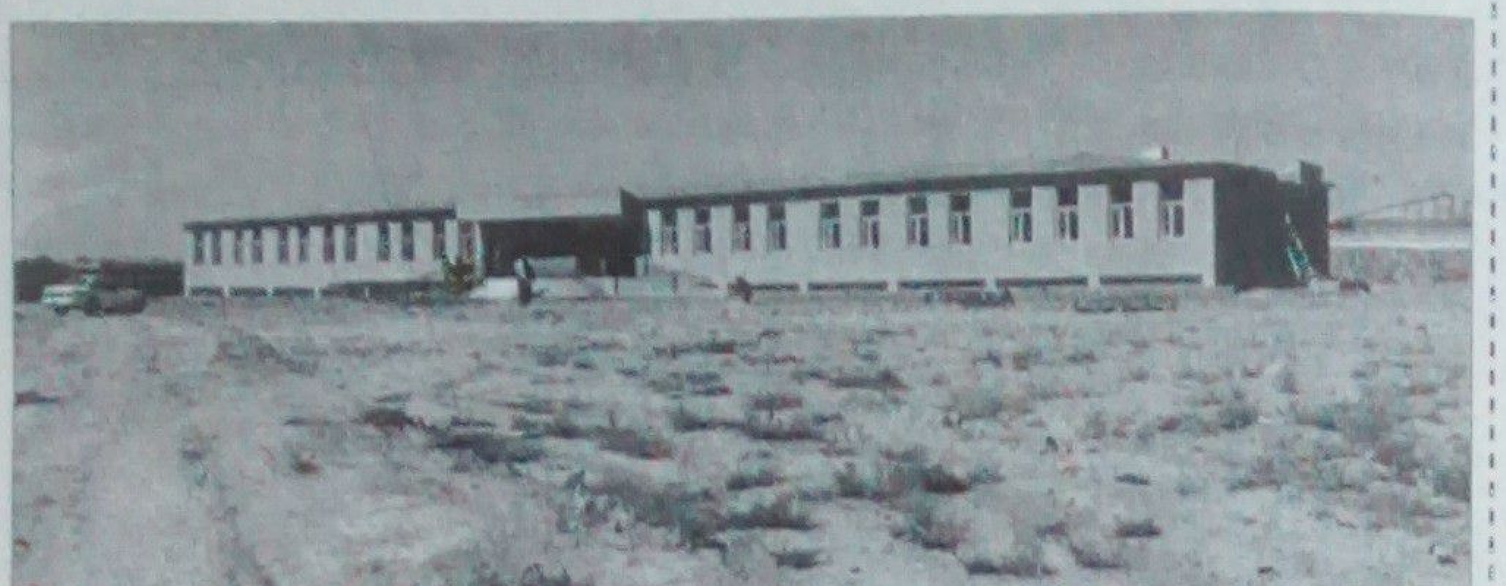

پروګرام عملاً پیل او موږ اوس د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړولو چارې پیل کړې او نور ښوونځي به په راتلونکي کال کې جوړ شي.)) آغلې نزهت وايي. د دغه پروګرام لپاره ۱۷۵ میلیونه ډالر په پام کې نیول شوي، چې د نړیوال بانک او د پوهنې وزارت د ملاتړو بنسټونو له خوا ورکول کېږي. دا په داسې حال کې ده چې ولسمشر محمد اشرف غني روانه اوونۍ د ښوونځیو د مځکو لپاره د پلان ترتیب یوې غونډې ته، چې په ارګ کې جوړه شوې وه، د ښوونځیو د جوړولو په برخه کې پر چټک پرمختګ ټینګار وکړ. ولسمشر غني د شپږ زره ښوونځیو د همکاري وکړي. ولسمشر محمد اشرف غني په ۱۳۹۷ کال کې د دې نوي ښوونیز کال له پیل سره ژمنه وکړه، چې د دوو کلونو په موده کې به شپږ زره ښوونځي جوړ شي. چې له دې کار سره به په هېواد کې د ښوونځیو د کمښت ستونزه حل شي. له دې سره د کلیو او پراختیا وزارت چارواکي د پوهنې له وزارت سره په ګډه همغږي او همکاري ښوونځیو له د ودانیو جوړولو په برخه کې د پرمختګ خبر ورکوي. د یاد وزارت سلاکار محمد جیلاني په دې اړه وايي: ((کارونه په ډېر ښه شان سره پر مخ روان دي او اوس د نېږ په پرتله د دواړو وزارت ته سپارلې او له هغې وروسته یې د جوړولو اقدام کېږي. دا ګام داسې وخت اخیستل شوی، چې د افغانستان د بېلابېلو ولایتونو د شکایتونو پر بنسټ ډېرې سیمې ښوونځي نه لري او زده کوونکي یې یا په سړه هوا او یا کله له سوځنده لمر لاندې په درس بوخت وي. له دې سره د پوهنې وزارت پخوانۍ مرستیال صدیق پتمن د ښوونځیو لپاره د ودانیو جوړول د زده کوونکو او ښوونکو د ستونزو د حل لپاره یو مهم ګام ګڼي او وايي، چې له جوړولو وروسته یې باید خلک په ساتلو کې مهم رول ادا کړي.

یوسف خدران

مسکو د افغان حکومت، د وسله والو او سیاسي

حوالشیني څرګنده کړې او ویلي یې اتحوی حاضر دي چې اصولو ته شا کړي او د دې لپاره چې له واکه لرې شوي د ورانیو د اصولو لورته یې مخه کړې ده. د اجرائیه رئیس عبدالله عبدالله ویړمه ورځ (دوشنبه) ووېل چې طالبان له خپل امارت پرته بل څه نه مني او نه یې په تاریخ کې کوم بدلون راغلی ده زیاته کړه: خو له دې سره سره خپل سیاسیون فکر کوي چې د حکومت د تخریب لپاره هر څه جایز دي. په کار ده چې د سولې جبهه د حالاتو د اداره کولو لپاره یو بل ته لاسونه ورکړي. د مسکو په غونډه کې به طالبان غالباً خپل هغه تاریخ تېر کړي چې عباس ستانکزي به وروستیو ورځو کې د افغانستان د ملي امنیتي او ملکي اورګانونو په اړه څرګند کړې و ستانکزي ویلي چې که طالبان واک ته ورسېدل، د افغانستان ملي اردو، ملي پولیس او نورې امنیتي اداري به منحل کړي او د ملي شورا پر ځای به د علماوو شورا جوړه کړي. د ستانکزي دا څرګندونې د ډېرو افغانانو له سخت غبرګون سره مخامخ شوې او هغه د پاکستان د ارمانونو جز وګڼل شوې پاکستان په ټوله پښه لېږه کې د مجاهدینو په لاس د افغانستان ملي امنیتي اداري او تاسیسات وبجاړ کړل

د امریکا سنا د افغانستان او سوریې په اړه

د امریکا په سنا مجلس کې تصویب شوې مصوبه به د مخې جنبې د امنیت په اړه په قانون کې ور علاوه کړای شي. د سنا مجلس چې جمهوري غوښتونکي په کې اکثریت دی. مخکې تر دې یې هم د سعودي حکومت د منتقد ژورنالیست جمال خاشقجي د قتل د قضیې په اړه له ټرمپ سره مخالفت ښودلی و. سناتورانو په دسمبر میاشت کې د مصوبې په ترڅ کې د سعودي قدرتمند شاهزاده محمد بن سلمان د حکومت د انتقاد کوونکي ژورنالیست د ((قتل په قضیه)) کې ګرم ګڼلی و. د امریکا د سنا مجلس په یوه بله مصوبه کې غوښتنه کړې چې امریکا دې د یمن په کورنۍ جګړه کې د سعودي عربستان ملاتړ ختم کړي.

د پښتون ژغورنې غورځنګ پرضد د پنجابي کړیو...

سلګونه کسان راټول شوي وو او د پښتون ژغورنې غورځنګ له غړو سره یې د ارمان لوني د وژل کېدو په تړاو همدردي وکړه په کابل، ننګرهار او کونړ کې راټول شویو خلکو د لوموړي غایبانه جنازې هم وکړې. د افغانستان په بېلابېلو سیمو کې په احتجاجي بڼه دا راټولېدنې له هغې یوه ورځ وروسته کېږي، چې د پښتون ژغورنې غورځنګ یو مخکښ غړی ارمان لوني د بلوچستان په لورلایي سیمه کې د پولیسو له خوا په اخ او ډب کې ووژل شو. د دغې غورځنګ مشر منظور پښتین وایي، چې پاکستاني پولیسو له ارمان لوني سره تاوتریخوالی کړی او په بې رحمانه ډول یې وژلی. د ارمان لوني له وژل کېدو وروسته په ټولنیزو رسنیو کې خپرې شوې ویډیوګانې او د پښتون ژغورنې غورځنګ وېناوې ښیي، چې د پاکستان حکومت یو ځل بیا د تاوتریخوالي هڅه کړې او هغو خلکو ته یې اجازه نه ورکونه. چې ژوب او قلعه سیف الله ته د لوموړي جنازې ته روان وو. ارمان لوني د منظور پښتین په مشرۍ د پښتون ژغورنې غورځنګ یو مخکښ غړی او د غورځنګ د ملي فعالې وړانګې لوني ورور و ۳۵ کلن ارمان په کالج کې د پښتو ادبیاتو استاد و. واده یې کړی و او درې لوڼې ترې پاتې شوې دا د پښتون ژغورنې غورځنګ د ملاتړو او پلویانو لومړی کس نه دی، چې وژل کېږي، بلکې له دې وړاندې هم د نشال خان، طاهر داوړ او د نقیب الله محسود په څېر ډېر نور ځوانان هم وژل شوي، خو چا یې سپناوې نه دی کړې. په هرحال په دغو احتجاجونو کې غوښتنه وشوه، چې له دې وروسته باید د بشري حقونو تر هر بسته دا غږ ورسول شي چې دوی عدالت او حساب غواړي.

د غونډې له منځه اسرار کریمزي ووېل: ((په ټولو نړیوالو فورمونو، په ملګرو ملتونو او د بشري حقونو په هر بنسټ غږ کوو، چې په دغو ستونزو نورې سترګې پټې نه کړي. افغانان او د لر او بر پښتانه مشران، لیکوالان او سیاسي مبارزین باید نور راپورته شي او زموږ ستونزې نړیوالو ته وړاندې کړي.)) د دې تر څنګ د ارمان لوني وژنې د ټولنیزو رسنیو فېسبوک، ټویټر او په نورو سایټونو هم تند غبرګونونه راپارولي. د پاکستان حکومت په رسمي توګه تراوسه څه نه دي ویلي، خو په پاکستان او افغانستان کې د خلکو احتجاجي غونډې او غبرګونونه په ډېرېدو دي.

د بلوچستان په کلا سیف الله کې د پښتون ژغورنې غورځنګ د مخکښ غړي محمد ابراهیم ارمان لوني جنازې ته سلګونه کسان ورغلي وو. د پښتون ژغورنې غورځنګ غړي وايي چې دی د تېرې شپې په ماښام خپل کور ته د ستنېدو پر مهال د پولیسو له خوا د ټوپک په کندانونو وهل شوی او ساه یې ورکړې ده. د لوني په جنازه کې د پښتون ژغورنې د غورځنګ مشر منظور احمد پښتین د پاکستان حکومت د پښتنو په ترور او ځورولو تورن کړ او ویې ویل چې پښتون قوم ته نور زغم نه دی پاتې. لوموړي زیاته کړه: ((زه د خدای په پاک قران قسم خوړم چې د ده وینې به کله هم موږ معاف نه کړو.)) د منظور احمد پښتین له هرې خبرې سره به د ارمان لوني د جنازې ګډونوالو ((موږ عدالت غواړو)) شعارونه ورکول. پښتین زیاته کړه، ابراهیم لوني ځکه شهید کړای شو

چې د ده په خبره په بلوچستان کې یې په پښتون مېشتو سیمو کې د تشدد د نارې لري. د پېش مخالفت کاوه. ښاغلي پښتین زیاته کړه: ((دوی په لورلایي کې اول په پولیسو حمله وکړې، کله یې په ځان وکړې، کله پر مشر، کله پر ملا او کله یې هم ډاکټر وژل، مقصد یې دا و چې خلک ته دې حالاتو سره عادت کړي. دوی په وطن کې د جنګ فضا جوړوي. ارمان لوني د دې مخالفت کاوه. دوی پښتنې جنګ خیبر پښتونخوا وخوړه، دوی په دې جنګ فاټا وخوړله او اوس یې جنوبي پښتونخوا ته سترګې نیولې دي، خو دا لوبه به راڅخه ونه ګټي. د بلوچستان ایالت په کلا سیف الله کې د ارمان لوني جنازې ته په منظور پښتین سربېره د پاکستان د پارلمان غړي محسن داوړ، علي وزیر، د پښتونخوا ملي عوامي ګوند یو مشر نواب ایاز خان جوګیزي او د پښتون ژغورنې غړو او ځایي خلکو برخه اخیستې وه. دوی اګیزو د بلوچستان د لورلایي پولیس ملامتول چې ارمان لوني یې شهید کړی. خو د بلوچستان د کورنیو چارو وزیر میر ضیاءالله لانګو بیا ویلي چې ارمان لوني د پولیسو د تشدد له وجې نه، بلکې د زړه د حرکت د بندېدو له امله ساه ورکړې. له کله چې ارمان لوني ساه ورکړې دا لومړی ورځ چې یو پاکستاني چارواکي په دې اړه نظر ورکوي. د ارمان لوني له شهید کېدو لږ وروسته د افغانستان په څینو ښارونو، د متحدنو ایالتونو په پلازمېنې او په څینو اروپایي ښارونو کې د پښتنو له خوا اعتراضي غونډې شوې دي. اعتراض کوونکي چې لا یې شمېر زیاتېږي د ارمان لوني د قاتلینو لپاره سزا غواړي او وايي چې په دې اړه باید سمدستي پلټې وشي. د پاکستان مرضو استخباراتي او پوځي کړیو نه یوازې د کورو پښتنو مخکښ مشران، بلکې پاکستان ته کډه شوي افغان اوښتانه هم په بېلابېلو بڼو په نښه کړي، وژلي، تښولي او بندیان کړي او هغه افغان کډوال یې هم وژلي او ترې تم کړي، چې د افغانستان پرضد یې د جګړې لپاره دترهګرو ته نیکوسره نه یو ځای کېدو څخه ډډه کول

نه کله راهیسې چې ترهګري او ربه دې سیمه پل شوی. له هغه وخت راهیسې پرپښتنو قیامت روان دی. دا قیامت کله په یوه سیمه او کله هم په بله سیمه تېرېږي. خو پښتانه لاهم له دې بلاڅخه نه دي خلاص او ددې هر څه ترټولو لوی ذمه وار پاکستان د پاکستان پوځ او استخبارات دي، چې هم یې له لرېښانه په ترهګرو وژل. بیا یې دترهګرو په نامه په خپله ووژل بیا یې دترهګرو په نامه په خپله او اوس هم په زندانونو کې ژوند تېروي.

کله چې پاکستاني پولیسو د پښتون ژغورنې غورځنګ مخکښ مبارز او دغورځنګ دکور کمېټې ممبر پروفیسور آرمان لوني په شهادت ورساوه، چې ټول لر او برپښتانه یې ولړزول. بیا چې دشهید ارمان لوني جنازې ته دپښتون ژغورنې غورځنګ مشران اوبلوسان ورتلل، نو پاکستاني پوځیانو ورته په لارو کې خنډونه اچول او آن په څینو سیمو کې یې پرې ډزې هم وکړې کله چې منظور پښتین علي وزیر او محسن داوړ د یوې قافلې په شکل روان و، نو هم په لاره کې پرې پاکستاني پوځیانو ډزې وکړې، چې د علي وزیر دموټر ښیښه یې هم ورماته کړه له څو ورځو راهیسې په ټول تړاو پرپښتون وطن کې مات دی، ټول خلک د آرمان لوني په شهادت سرې سترګې ژاړي، خو که چېرته تاسې پاکستان رسنۍ وګورئ، نو دوه کرښې خبر به پیدا نه کړئ. چې کومه پاکستاني رسنۍ کې دې دآرمان لوني دشهادت یاد دومره لویې جنازې په اړه هم د منظور پښتین او دغه په ملګرو د خنډونو، ډزو او نورو پېښو په اړه چېرته خبر شوی وي

دخپل پښتون ورور په غم په ټوله نړۍ کې یوازې پښتون ژاړي اوداخبره ښیي چې په پاکستان کې دې وايي، چې پنجابي یې مشر ورور دی. هماغه مشر ورور یې آن له پېژندلو او په درد د اوښکو توېولو پرځای ورته خنداوي هم کوي، په رسنیو کې خو هیڅ هم نشته. بیا چې پښتنو ټولنیزې رسنۍ په خپله ګټه کارولې او ټول پښتون قوم یې په ټولنیزو رسنیو له خپلو تکلیفونو خبر کړی دی. په داسې وخت کې بیا پنجابي او دپنجابي ټالي څینو پښتنو بېرته په پښتنو رشخندونه پیل کړي دي او په یو نوم اوبل نوم ورپسې توړنه وړلي.

هغه چې به یې د (لر او برپښتو افغان) نارې وهلې هغه همدا ناره وه، چې که په لر کې څه کېږي پښتون ولس پرې ټوټه ټوټه کېږي. پښتانه باید په دې حالت کې په هرڅه ځان سره پوه کړي چې پنجاب پرون د دوی خپل و، نه نن دی اونه به هم سبا شي، پرون هم پښتانه د پښتو په غم ژړېدلي، نن هم اوسبا به هم پښتانه دپښتنو په غم ژړېږي.

دیوه راډیو په خپل مطلب کې لیکي، چې دیوې پاکستانۍ رسنۍ له یوه مشر څخه یې پوښتنه وکړه چې ولې یې دآرمان لوني دمرګ خبر ته انعکاس ورنه کړ، هغه ورته د نوم نه ښودلو په شرط کې وېلي، چې، سرې مجبورۍ ولې به ځان پسې راوبولو، نه سرو مجبو څخه یې معنا دپاکستان پوځ او استخبارات دي، چې ټولې رسنۍ یې په دې پابندې کړې، چې د پښتون ژغورنې غورځنګ اړوند هیڅ خبر به نه خپروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بلخ اوسېدونکي د سولې او امنيتي ځواکونو ملاتړي دي

دبلخ د مدني بنسټونو فعالينو ، فرهنګيانو اومحصلانو په هېواد کې دامنيتي ځواکونو او سولې پهېر ملاتړ وکړ. د مدني اوفرهنګي بنسټونو بوشمېر غړو او محصلانو دبلخ دولايتي شورا په رياست کې په غونډه کې له امنيتي ځواکونو او د سولې له بهير سره خپل ملاتړ څرګند کړ او وې ويل موږ هغه سوله غواړو چې په هغه کې عدالت، د خلکو د حقوقوتامينول او ملي مدني او فرهنګي ارزښتونه په کې وساتل شي دغه راز دوی دافغانستان داردو د ړنګولو په باب دطالبانو د بو مشر ادعا وغندله او وې ويل، چې موږ سوله غواړو، خو د هېواد د خپلواکۍ او دموکراسۍ دله منځه وړلو او د حکومت او امنيتي ځواکونو ړنګول نه غواړو باختر

HEWAD DAILY

هېواد

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۷ د سلواغې ۱۷ مه د ۱۴۴۰ ق د جمادي الاول ۳۰ مه د 6/2/2019

په فراه کې د يو قوماندان په ګډون پنځه طالبان وژل شوي

د افغانستان په فراه ولايت کې په تېرو ۲۴ ساعتونو کې د يو قوماندان په ګډون پنځه طالبان وژل شوي او ۷ نور ټپيان شوي دي. د ولايت د پوليسو وياند وايي چې حکومتي ځواکونو له تېرو ۲۴ ساعتونو راهيسې د طالبانو ځايونه په نښه کړي او دا عمليات به په فراه او نورو سيمو کې جريان ولري. په ورته وخت کې د طالبانو د خپلو او ترهګريزو فعالينو د مخنيوي لپاره په ټول هېواد کې عمليات دوام لري او په پام کې ده، چې افغان ځواکونه به په روان ژمي کې په دغو عملياتو کې سترې سترې لاسته راوړنې ولري

پنتاګون د داعش د بيا پياوړي کېدو خبرداری ورکړی

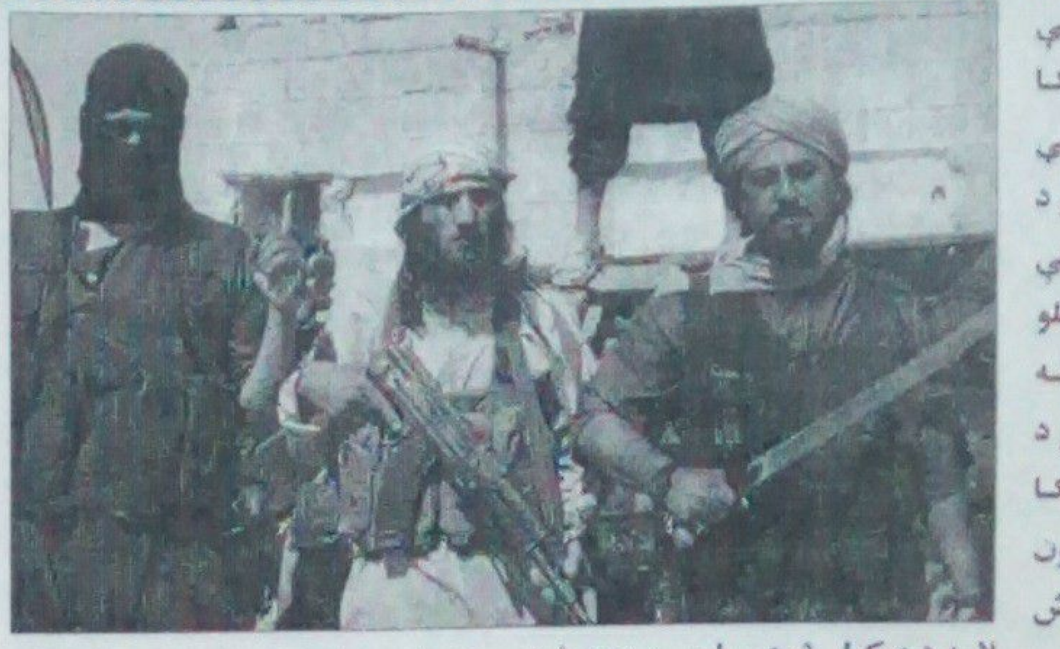

ويل کېدل چې ګنې په سوريه کې داعش ته په ماتې ورکولو سره د امريکا دمتحدو ايالتونو پوځ په سوريه کې خپل هدف ته رسېدلی دی، خو د پنتاګون د اټکلونو پر اساس له سوريې څخه د امريکايي ځواکونو د ايستلو پلان کېدای شي ناوړه پايلې ولري . له سوريې څخه د امريکايي ځواکونو د رايستلو پلان تر اعلان وروسته د امريکا متحدو ايالاتونو د دفاع وزارت پنتاګون انديښنه ښوولې چې افراطي ډله داعش کېدای شي يووار بيا پياوړي شي. پنتاګون په رپوټ کې ويلي چې بې له مناسب فشاره کېدای شي داعش «احتمالاً له شپږو تر دوولسو مياشتو پورې بېرته سر راپورته کړي» او له لاسه د ورکړل شوی ساحې نوره برخه بېرته ونيسي. واشنګټن اټکل کوي چې داعش اوس هم د تهاجمي حالت توان نري. د «سوريې ديموکراتيک ځواکونو» په نوم جنګيالي چې د کردانو د ولس ساتونکو ملېشو (YPG) تر کنټرول لاندې جنګېږي، د ائتلافي ځواکونو مرستې ته ډېره اړتيا لري، خو ترکيه چې د همدغه ائتلاف برخه ده، د کردانو ولس ساتونکو ملېشو ته د ترهګرېز سازمان په سترګه ګوري. په رپوټ کې دې ته هم اشاره شوې چې ترکيې له ۲۰۱۷م کال راهيسې د داعش پر وړاندې په هيڅ ډول مخکنيو عملياتو کې برخه نه ده اخيستې. د چهار شنبې په ورځ په واشنګټن کې د داعش ضد ائتلاف د بهرنيو چارو وزيرانو غونډه رابلل شوې چې د جرمنۍ د بهرنيو چارو وزير هايکو ماس هم په کې ګډون کوي. د امريکا متحدو ايالتونو ولسمشر ډونالډ ټرمپ د ډسمبر مياشتې په منځ کې له سوريې څخه د خپلو ټولو ۲۰۰۰ عسکر د راېستلو اعلام وکړ، خو تر اوسه يې په دې هکله مهالوېش نه دی په ډاګه کړی، خو په دې وروستيو کې يې ټينګار وکړ چې ((که اړتيا وه، موږ به بېرته راستانه شو. زموږ ډېری چټکې الوتکې لرو، موږ ډېرې بې شمار وړونکې الوتکې هم لرو.)) خو د امريکا ولسمشر ټرمپ په عين حال کې ډاډ ورکړ چې امريکا به په عراق کې خپل عسکر پرېږدي. هغه زياته کړه چې امريکا به له عراق څخه ايران څاري. خو په داسې حال کې چې له سوريې څخه په کړار کړار عسکر راباسي، په عين وخت کې به له دغه ځايه له داعش جنګيالو سره هم جګړې ته دوام ورکړي، خو د دوشنبې په ورځ د امريکا کانګرېس داسې مصوبه په لوی اکثريت سره تصويب کړه، چې ته سوريې او افغانستانه بې د امريکا د ځواکونو د ايستلو په اړه د ولسمشر ډونالډ ټرمپ پلان رد کړ

په پاکستان کې د افغانستان سفير د پوځ له مشر سره پر سوله غږېدلی

په اسلام اباد کې د افغانستان سفير لېدلي چې په دې وروستيو کې د

شکرالله عاطف مشعل د پاکستان د پوځ له مشر جنرال قمر جاويد باجوه سره د افغان سولې د روانې پروسې په ګډون په يو لړ مسايلو خبرې کړې دي. د پاکستاني پوځ مطبوعاتي څانګې «ISPR» په دې اړه په بيان کې ويلي چې جنرال باجوه او عاطف مشعل د دوشنبې په ورځ ليدلي دي. بيان کاږي: ((په دغه ليدنه کې پر نورو مسايلو سربېره په دوه اړخيزو اړيکو، د سيمې د امنيت په څانګړي توګه د افغانستان د سولې پروسې پر روان بهير بحث کړی دی.)) په عين حال کې بيا په اسلام اباد کې افغان سفارت وايي چې د افغانستان سفير د پاکستان د پوځ له مشر سره په ليدنه کې: ((د دوه اړخيزه اړيکو په پياوړتيا، افغان سولې، له طالبانو سره د افغان حکومت په مستقيمې مذاکرې او يو شمېر نورو اړوندو موضوعاتو خبرې وشوې.)) په پاکستان کې د افغانستان سفير په داسې وخت کې د پاکستاني پوځ له مشر سره خبرو له لارې په افغانستان کې د شخړې د حل لپاره د امريکا هڅې ګړندۍ شوې دي. افغان طالبانو څو ورځې مخکې په قطر کې د افغانستان د سولې پروسې لپاره د امريکا له ځانګړي استازي زلمي خليلزاد سره شپږ ورځنۍ مذاکرات وکړل او د سولې په اړه يې بحث وکړ. خليلزاد قطر ته تر سفر مخکې د اسلام اباد دوه ورځنۍ دوره هم کړې او له سياسي او پوځي مشرانو سره يې ليدلي وو. د پاکستان سياسي او پوځي مقاماتو په قطر کې د افغان طالبانو او امريکايي چارواکو تر لېدنې او مذاکراتو وروسته وويل چې طالبان دوی د خبرو مېز ته راوستل. له بلې خوا بيا د دوشنبې په ورځ د پاکستان د پوځ مشر د دغه هېواد د جګړپوړو پوځي قوماندانانو په غونډه کې د سيمې د وضعيت د ارزونې پسر مهال د افغان سولې په پروسه کې پر پرمختګونو ډاډ ښودلی.

د اريانا افغان هوايي شرکت نوې...

راسخته نه شي. د دغې الوتکې په پېرودنې سره تر پوې اندازې ستونزې لرې شوې اوس د اريانا افغان هوايي شرکت الوتکې کندهار ، هرات ، او د بلخ ولايتونو او له افغانستان څخه بهر داورنجي، استانبول، انقرې ، نوې ډيلي ، جدې او مسکو ښارونو ته الوتنې کوي ډيادونې وړ ده، چې د اريانا افغان هوايي شرکت په ۱۳۳۲ کال کې په فعاليت پيل کړی دی

ملموس او غير ملموس ميراثونه ، د هېواد ارزښتناکي...

ميراثونو دليست په معيارونو برابر شوي ، چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له تائيدوروسته د نړۍ د فرهنګي ميراثونو په لېست کې دشاملولو په غرض پيشنهاد شي په دې غونډه کې په داسې حال کې چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت فرهنګي سلاکار خوشحال روحي ، دلرغونو پېژندنې رييس نور الله نوري او د خلکو د فرهنګ رييس محبوب بابکر خېل هم شتون درلود دملموسو او غير ملموسو آثارو د ترميمولو اوساتنې په لاره کې د مسلکي روزنيزو دورو د پيلولو او دفيروزکوه د فرهنګي موسې او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت ترمنځ دهمکارۍ دموافقه ليک دلاسليک په باره کې هم خبرې وشوي حسيني ساپی، د هېواد ملموس او غير ملموس ميراثونه دهېواد ارزښتناکې پانګې وبللې او داطلاعاتو اوفرهنګ له وزارت سره دفيروز کوه دفرهنګي موسې دهمکارۍ له امله منه وکړه او ددغو همکاريو په دوام باندې يې ټينګار وکړ باختر

د مخالفينو پر ضد ځمکني عمليات له لاسته...

طالبانو نيول شوې او وېره په خپنو ولايتونو کې حدې ګواښونه هم لمنځه تللي دي. د دغه وزارت ويند غفور احمد جاويد پروني ازادی راپيو ته ويلي، دغه عمليات چې په بېلابېلو ولايتونو کې روان دي او تر پسرلي به دوام وکړي. چارواکي هغه شان زياتوي چې په غربي کې د طالبانو له زندانه ۳۸ کسان چې د ملي اردو سرتېري هم په کې وو، ازاد شوي. په ټوليزه توګه په ژمي کې په افغانستان کې جګړه کمېږي، خو روان کال بيا هم د افغان دولت وسله وال مخالفين په افغان ځواکونو حملې کوي، تازه وسله والو طالبانو په کندوز کې په حمله کې ۲۵ افغان سرتېري شهيدان کړي او ځيني يې ټپيان کړي دي. د ولسي جرګې د کورني امنيت کميسون که څه هم ژمني عمليات برېالي بولي، خو ټينګار کوي چې د ملکي مرګ ژوبلې د مخنيوي لپاره بايد په دقيقه توګه ترسره شي. د دغه کميسون غړي نواب منګل وايي: ((ژمني عمليات ګټور تمام شوي، دښمن ته يې کې تلفات اوښتي، افغان ملي اردو بايد له هوايي حملو او کماندو يي عمليات چې ډېر ګټور ثابت شوي. کار واخلي، په دې سره به دښمن ونه شي کولای چې ثاني پوسي ولري. ساقلي منګل زياتوي، افغان حکومت بايد له وخته په استفادې په ژمي کې خپل عمليات چټک کړي، چې د دښمن د قومانده مرکزونه له منځه يووړل شي او د امنيت په اړه چې له ولس سره کومې اندېښنې پيدا شوې، هغه له منځه ولاړې شي. دي زياتوي، ((نه يوازې دغه عمليات ډېر بريالي وو، دښمن، داعش، طالبانو د دوی سيمه ييزو قوماندانانو او زورېدنو ته زيانه مرګ ژوبله اوښتي. د دوی ګڼ شمېر قوماندانان او وګړي په کې وژل شوي، دښمن د بشپړې مواتو ډيپوګانې چې د دوی سالو ملاتړي دي، له منځه وړل شوي، ساقلي جاويد زياتوي، په کاپيسا، غزني، کندهار، فراه، ننګرهار، کونړ او هلمند ولايتونو کې روان دي. دا چې په دغو عملياتو کې په څومره شمېر کې وسله والو مخالفانو ته مرګ ژوبله اوښتې، د ملي دفاع وزارت ويانديې په اړه کره معلومات ورنه کړل. ملي دفاع وزارت وايي چې په ننګرهار کې په هسکې مېنې ولسوالۍ کې له داعشه ګوزګورۍ او په نني کوټ او کوټ ولسوالو کې ځينې سيمې له طالبانو پاکې شوې دي. د دغه وزارت

زندانه ۳۸ کسان چې د ملي اردو سرتېري هم په کې وو، ازاد شوي. په ټوليزه توګه په ژمي کې په افغانستان کې جګړه کمېږي، خو روان کال بيا هم د افغان دولت وسله وال مخالفين په افغان ځواکونو حملې کوي، تازه وسله والو طالبانو په کندوز کې په حمله کې ۲۵ افغان سرتېري شهيدان کړي او ځيني يې ټپيان کړي دي. د ولسي جرګې د کورني امنيت کميسون که څه هم ژمني عمليات بريالي بولي، خو ټينګار کوي چې د ملکي مرګ ژوبلې د مخنيوي لپاره بايد په دقيقه توګه ترسره شي. د دغه کميسون غړي نواب منګل وايي: ((ژمني عمليات ګټور تمام شوي، دښمن ته يې کې تلفات اوښتي، افغان ملي اردو بايد له هوايي حملو او کماندويي عمليات چې ډېر ګټور ثابت شوي. کار واخلي، په دې سره به دښمن ونه شي کولای چې ثاني پوسي ولري. ساقلي منګل زياتوي، افغان حکومت بايد له وخته په استفادې په ژمي کې خپل عمليات چټک کړي، چې د دښمن د قوماندې مرکزونه له منځه يووړل شي او د امنيت په اړه چې له ولس سره کومې اندېښنې پيدا شوې، هغه له منځه ولاړې شي. سيمې د حکومت تر واکه لاندې راغلي دي. د افغانستان ملي دفاع وزارت وايي چې په روانو ژمنيو عملياتو کې ځينې مهمې سيمې له داعش او

د شهيد آرمان لوڼي په وير او د پنجاب...

همدارز د ننګرهار ولايت په جلال آباد ښار کې هم احتجاج کوونکو د شهيد ارمان لوڼي په ملاتړ او د پنجاب پر ضد خپل درېغ اعلام کړ، د جلال اباد ګډونوال وايي پاکستان ټل هڅه کوي چې د لر او بر پښتانه سره بېل کړي، خو دوی لر او بر يو افغان ياد کړ او پاکستاني حکومت يې يو تروريست او ترهګرېز رياست ياد کړ. همداراز په کوټې کې هم د پښتون ژغورنې غورځنګ غړو په ملاتړ پراخ لاريون وشو چې دوی هم د پاکستانې حکومت ورسنۍ کړنو ته اشاره وکړه د کوټې لاريون کوونکو د شهيد ارمان لوڼي د قاتلينو نيولو غوښتنه کړې او پنجابي رياست يې يو وحشت ناک حکومت ياد کړی دی. په ټوله نړۍ کې د منظور پښتين له لورې احتجاج اعلام شوی چې د افغانستان او پاکستان په ګډون ياد احتجاجونه لاهم دوام لري او پښتو په هڅات غواړي. ارمان لوڼي د کوټې په لورلايي کې پوليسو شهيد کړی. شهيد لوڼي د پښتون ژغورني غورځنګ محکس غړی و. چې ټول پښتانه پرې وير کوي، د هغه جنازه ورمه ورځ دوشنبې په کوټه او په ښيا کې يې د افغانستان په ګډون په ګڼو نورو سيمو کې وشوه

په لغمان کې اووه پروژې ګټې اخيستنې ته...

چې په بېړې راتلونکې کې هغه يو شمېر پروژې پيل شي او اوسمهال له ۵۰۰ څخه زياتو مېرمنو ته د کورني اقتصاد د پياوړتيا په موخه د چرګانو فارمونه جوړ شوي. هغه وويل په روان کال کې يې د اليشنګ ولسوالۍ ۵۰۰ پرګروته ۲۵ تنه اصلاح شوي تخمونه وېشلي او په ۳۵ جريبه ځمکه کې يې ورته عصري باغونه جوړ کړي. قومي مشر او د سيمې اوسېدونکي حاجي اشرف د انکشاف په برخه کې د دغه ډول پرمختګ په اړه د خوښۍ ترڅنګ له حکومت سره د هر راز همکارۍ ډاډ ورکړ. ده د ورته نورو پروژو او دې ولسوالۍ ته د لا پاملرنې غوښتنه وکړه د لغمان والي عبدالحميد اصف. ننګ خوښي وښوده چې هر څل هرې ولسوالۍ ته د سفر پرمهال لسګونه پروژې هلته پيلوي او يا يې ګټې اخيستنې ته سپاري. ده وويل اليشنګ ولسوالۍ ته به د نورو برخو سربېره د انکشاف په برخه کې له دې هم زياته پاملرنه وشي او ژر به هلته ۹۵ بېلا بېلې پروژې پيل کړي. ياغلي ننګ دغه راز د اليشنګ ولسوال ته لارښوونه وکړه چې د ولسونو نيازمندۍ دې په ليکلي ډول مرکز کې ته په بېلا بېلو ادارو سره شريکې ، چې پرې لا نور پرمختګ وشي.

بهرنۍ لنډې خبرونه

د جرمني او جاپان د همکاريو د پراختيا هڅې

د جرمني صدراعظمې انګلا ميرکل د جرمنې او جاپان ترمنځ د لا زورې اقتصادي همکارۍ خبره کړې. جاپان ته د هغې دوه ورځني سفر په پيل کې آغلې ميرکل ويلې چې جرمنۍ به په «ډېره ليوالتيا» سره د جاپان د حي شل احدا په برخه کې همکاري وکړي جاپان سږ کال د شلو مخکښو صنعتي او صنعتي کېدو په درشل کې هېوادونو د غونډې مشرې پر غاړه لري دغه غونډه به د جون مياشتې په پای په اوساکا کې جوړه شي.

ايران د اسلامي انقلاب په مناسبت زرګونه زندانيان بخښي

اسنا خبري آژانس په حواله د قضا مشر صديق آملي لاريجاني ويل «تقريباً ۵۰۰۰۰ زندانيان به له بنده آزاد شي او يا به يې د سزا موده لنډه شي» په ايران کې د رسمي شمېرو له مخې کابو ۲۵۰۰۰۰ زندانيان دي دا چې دا عفوه به پر سياسي بنديانو هم صدق وکړي او که نه، لاريجاني يې په هکله څه ونه ويل د ايران حکومت د دغه هېواد د اسلامي انقلاب د ۴۰ کليزې په مناسبت بنديانو ته عمومي بخښنه وکړې. د

امريکا د ونزويلا د موقت حکومت په رسميت پېژندلو هرکلی کړی

د امريکا د بهرنيو چارو وزير د څو اروپايي هېوادونو له خوا د ونزويلا د موقت ولسمشر په توګه د خوان ګوايډو په رسميت پېژندلو هرکلی وکړ. مايک پامپيو د ورمه ورځ په اعلاميه کې د اروپايي ټولنې د نورو هېوادونو په ګډون له يولو هېوادونو وغوښتل، چې د خوان ګوايډو په رسميت پېژندلو سره د ونزويلا د خلکو ملاتړ وکړي. فرانسه جرمنې، برتانيا، اتريش، ډنمارک، لاتويا، لېتوانيا، اسپانيا، سويډن، چک او هالنډ هغه هېوادونه دي، چې خوان ګوايډو يې د ونزويلا د موقت ولسمشر په توګه په رسميت وپېژانده

مادورو
که سپينه ماڼۍ مداخله وکړي، په وينو به ولړله شي

په توګه پېژندلی دی دا کار وروسته تر هغه شوی، چې د ونزويلا ولسمشر نيکولاس مادورو د اروپايي ټولنې له خوا تر ورسمي ورځې د وخت ټاکنو لپاره ورکړل شوی ضرب الاجل رد کړ ګوايډو، چې د امريکا ملاتړ ورسره دی، تېره مياشت ځان لنډمهالی ولسمشر اعلام کړ برتانيا، فرانسې، اسپانيا او نورو اروپايي هېوادونو په ونزويلا کې مخالف مشر خوان ګوايډو د هېواد د لنډمهالي مشر

په سوماليا کې موټر بم ۱۴ کسان وژلي

د پوليسو په حواله د سوماليا په پلازمېنه موګاديشو کې د يوه سوداګريز مرکز مخې ته د موټر بم چاودنې په نتيجه کې ۱۴ کسان وژل شوي دي. د دوشنبې ورځې په دې پېښه کې ۱۵ کسان ټپيان شوي هم دي. د الشباب ترهګرې ډلې د بريد پړه منلې ده. د دغې ډلې له خوا ويل شوي چې، د بريد هدف د دولتي چارواکو يوه غونډه وه چې د ودانۍ ترڅنګ په پرانه يوه رستورانت کې جوړېده

په متحدو عربي اماراتو کې د پاپ پراخ هرکلی

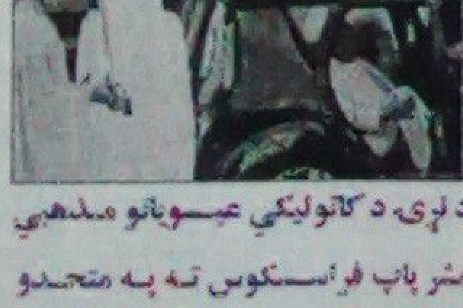

سفر پيل نه په شاندارو مراسمو سره پراخ هرکلی. وويل شو دا عربي ټاپو ته چې د اسلام زانګو بلل کېږي، د يوه کاتوليکي مشر لومړی سفر دی. پاپ به وروسته يوې لوی مذهبي غونډې ته وينا وکړي. د نړۍ د کاتوليکي عيسويانو مذهبي مشر پاپ فرانسيسکوس ته په متحدو عربي اماراتو کې د نوموړي د تاريخي

له بهرنيو منابعو څخه

Farid Ahmad Farhang , Head of Govt. Dailies

Editor -in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

د ورځپاڼې د وېش څانګه
۰۷۹۳۵۳۱۵۱۳ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چليخانې د ازادۍ مطبعه

د ورځپاڼو وېب سايت www.dailies.gov.af

کتونکې ډله
• شاولي فراز
• سيديوسف شرعي
• رفيع الله رووفي
• محمديونس ماهر
• مير محمدي عزيزي
• حبيب الرحمن ابراهيمي

د دولتي ورځپاڼو رييس فريد احمد فرهنګ ۰۷۰۴۰۰۸۰۸۰

مشر مسوول احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰

مسوول سکرتر شېرمحمد عطري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵

ډيزاين احمدشاه سخي ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښناليک: hewad1948@gmail.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library